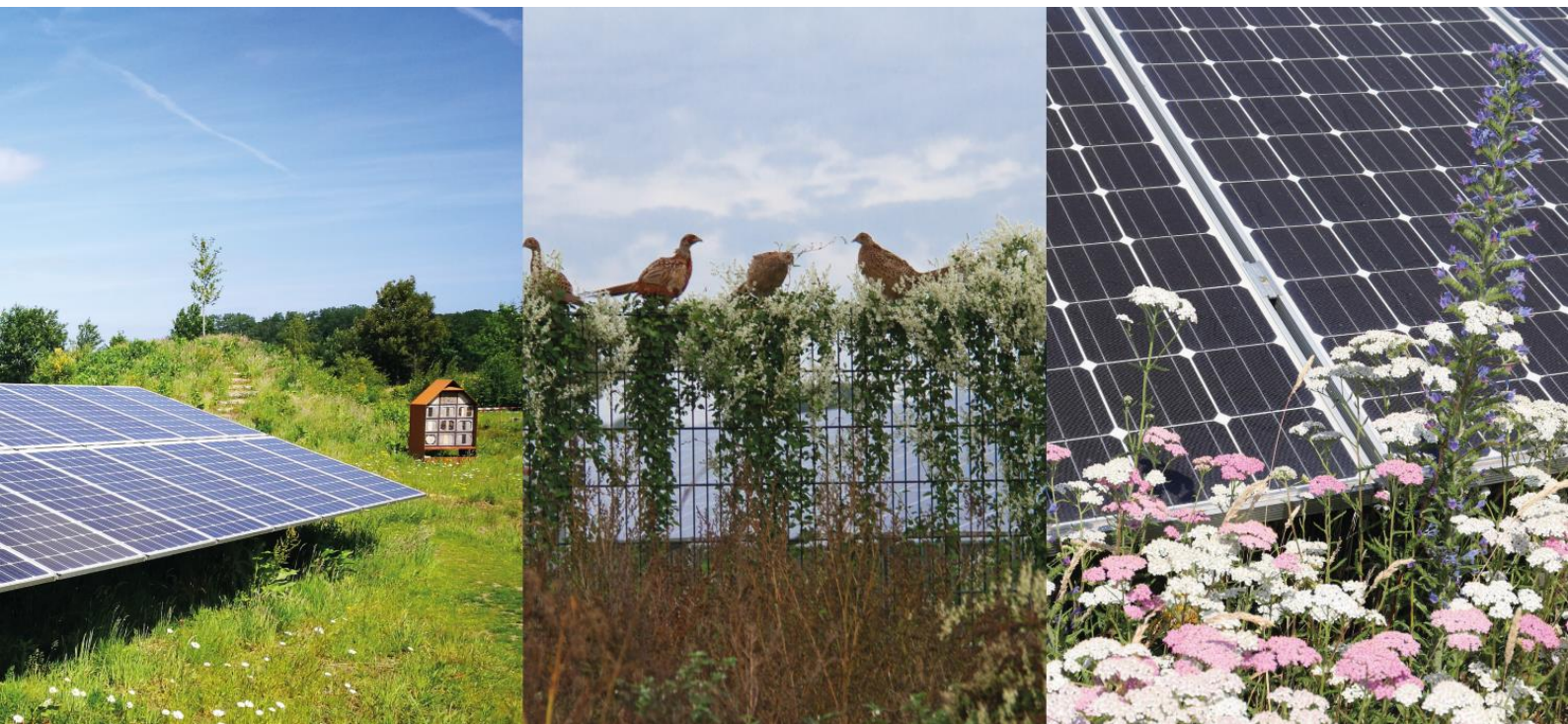

Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Wijkerbroek

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Sunvest Ontwikkeling B.V.
Maarssebroeksedijk 37
3542 DM Utrecht

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	200558
Datum:	16-12-2020
Projectleider:	TR
Opgesteld:	Tije Rood
Gecontroleerd:	MB en SIJ
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2020 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	7
2	Planbeschrijving	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Het zonnepark	8
2.3	Landschappelijke inpassing	12
3	Beleidskaders	19
3.1	Inleiding	19
3.2	Rijksbeleid.....	19
3.3	Provinciaal beleid	24
3.4	Regionaal beleid	31
3.5	Gemeentelijk beleid.....	31
3.6	Conclusie.....	39
4	Waardentoets	40
4.1	Inleiding	40
4.2	Natuurwaarden	40
4.3	Archeologische waarden	42
4.4	Cultuurhistorische waarden	44
4.5	Water	44
4.6	Conclusie.....	46
5	Milieuaspecten.....	47
5.1	Inleiding	47
5.2	Bodem	47
5.3	Geluid	48
5.4	Luchtkwaliteit	48
5.5	Lichtreflectie	49
5.6	Elektromagnetische straling	49
5.7	Warmteontwikkeling	49
5.8	Leidingen	50
5.9	Externe veiligheid	50

5.10	Bedrijven en milieuzonering	51
5.11	Verkeer en parkeren	52
5.12	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	52
5.13	Conclusie.....	53
6	Uitvoerbaarheid	54
6.1	Inleiding	54
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	54
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	54
6.4	Economische uitvoerbaarheid	54
6.5	Conclusie.....	55
	Bijlage 1 – Landschappelijk inrichtingsplan.....	56
	Bijlage 2 – Communicatieplan.....	56
	Bijlage 3 – Quickscan Flora en Fauna	56
	Bijlage 4 – Stikstofberekening	56
	Bijlage 5 – Archeologisch bureauonderzoek	56
	Bijlage 6 – Watertoets.....	56

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Klimaatambities Nederlandse overheid

In juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Naast de steeds belangrijker wordende duurzaamheidsopgaven spelen er in Nederland diverse uitdagingen zoals het (gebrek aan) ruimte vraagstuk en het spanningsveld tussen landbouw en natuur. Een integrale gebiedsontwikkeling waar al deze facetten een plaats krijgen is dan ook wenselijk.

De provincie Utrecht heeft uitgesproken in 2040 een energieneutraal Utrecht te willen bereiken. De gemeente Wijk bij Duurstede heeft zich gecommitteerd aan de doelstelling om in 2023 16% van haar energieverbruik duurzaam op te wekken. Verder heeft de gemeente Wijk bij Duurstede in het coalitieakkoord van 2018 vastgelegd in 2030 volledig energieneutraal te willen zijn.

Een ervaren partner

Sunvest Ontwikkeling BV (hierna: Sunvest) ontwikkelt, financiert, bouwt en exploiteert zonneparken. Sunvest onderscheidt zich door het realiseren van natuurlijke zonneparken. Op dit moment heeft Sunvest een groot aantal grootschalige zonne-energie projecten in ontwikkeling. Het bedrijf kenmerkt zich door veel aandacht en zorgvuldigheid te besteden aan een landschappelijke inpassing en flora en fauna.

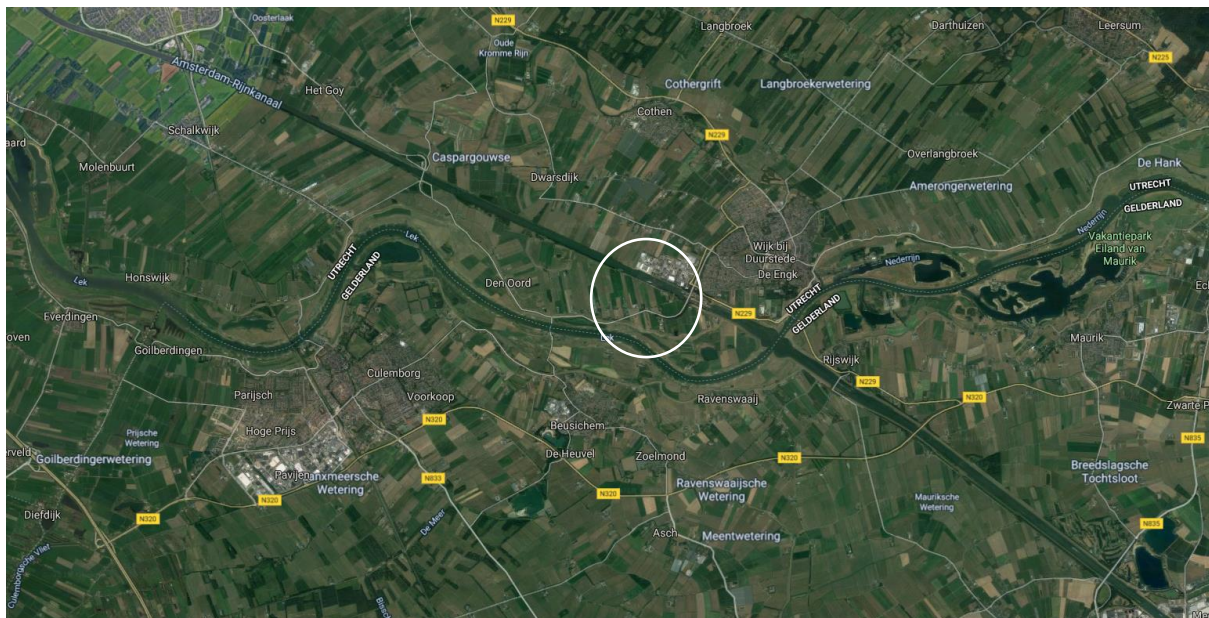
Sunvest is voornemens om, in samenwerking met de grondeigenaren, een zonnepark te realiseren ten zuiden van Wijk bij Duurstede, voor een periode van 30 jaar. Het gehele plangebied heeft een bruto oppervlak van circa 16,2 hectare, inclusief landschappelijke inpassing. Het netto oppervlak bedraagt 13,5 hectare. De percelen worden aan de noordzijde begrensd door het Amsterdam-Rijnkanaal. Ten zuiden van de percelen ligt de Middelweg West. De percelen hebben op dit moment een agrarische functie. Het gebruik van deze percelen varieert van fruitteelt tot gras- en bouwland.

Het te realiseren Zonnepark Wijkerbroek zal circa 22 MWp aan opgewekt vermogen bedragen. Hiermee wordt een substantiële bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsdoelstellingen van het Rijk, de provincie Utrecht en de gemeente Wijk bij Duurstede.

Voor de realisatie van het zonnepark wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De locatie voor het zonnepark Wijkerbroek is gelegen ten zuidwesten van Wijk bij Duurstede. Aan de noordzijde wordt het plangebied omsloten door de Broekweg en het Amsterdam-Rijnkanaal. De Middenweg West vormt de grens aan de zuidzijde. Het zonnepark sluit hiermee aan op de diverse grote infrastructuur in de omgeving. In figuur 1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van zijn omgeving weergegeven en in figuur 2 is het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Ligging plangebied Zonnepark Wijkerbroek (bron: Google Earth)

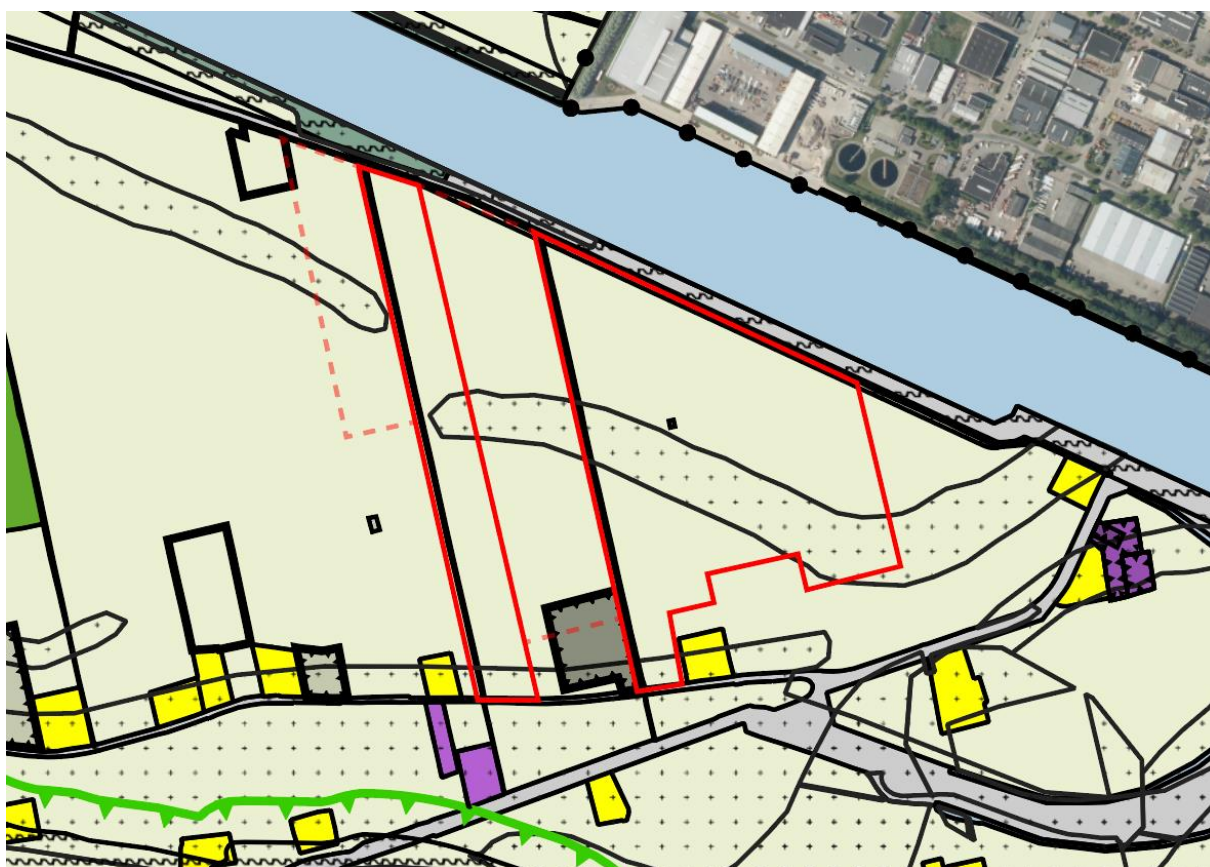
Figuur 2. Begrenzing plangebied Zonnepark Wijkerbroek. Rode stippellijn betreft het plandeel van LC Energy.

1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied maakt deel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2015', welke is vastgesteld op 9 maart 2016. De betrokken gronden hebben de enkelbestemming 'Agrarisch'.

Het plangebied heeft daarnaast voor een relatief klein deel de dubbelbestemming van het 'Waarde – Archeologie 3'. Dit betreft een strook in het midden van het plangebied, zie hiervoor figuur 3. Tevens kent het plangebied aan de noordzijde voor een heel beperkt deel de dubbelbestemming: 'Waterstaat – Waterkering'.

De voorgenomen realisatie van een zonnepark, het plaatsen en het in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 3. Weergave plangebied op verbeelding vigerend bestemmingsplan 'Buitengebied 2015'

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

Het plangebied Zonnepark Wijkerbroek heeft een oppervlak van circa 16,2 hectare groot. Het plangebied heeft momenteel een agrarische functie. In de voorgenomen ontwikkeling wordt circa 70% van het plangebied gereserveerd voor de opstelling van de PV-panelen en de overige 30% wordt onder andere gebruikt voor de landschappelijke inpassing van het Zonnepark Wijkerbroek. In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2 Het zonnepark

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonnepark uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Deze is separaat bijgevoegd, zie hiervoor bijlage 1.

2.2.1 Initiatief voor een zonnepark

Sunvest wil, in samenwerking met de betrokken grondeigenaren, binnen het plangebied een zonnepark realiseren van ruim 16,2 hectare groot. Het realiseren van zonneparken is noodzakelijk om de gestelde overheidsdoelstellingen te behalen.

2.2.2 De locatiekeuze

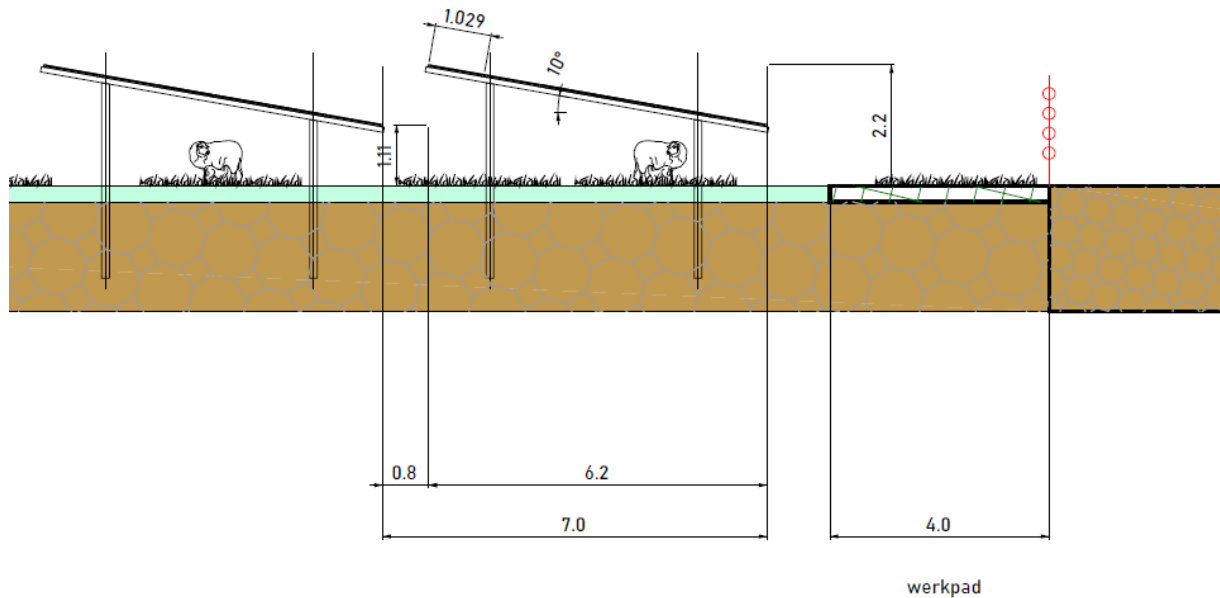
De locatiekeuze voor het zonnepark is zorgvuldig tot stand gekomen. Het zonnepark kan hier worden aangesloten op het elektriciteitsnet, de gronden zijn beschikbaar, het zonnepark is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de aanwezige landschapsstructuren, een deel van de betrokken gronden hebben door de teelt van (hard)fruit een mindere bodemkwaliteit dan omliggende gronden en op deze kan de opwekking van duurzame energie samengaan met andere functies (meervoudig ruimtegebruik). De betrokken gronden hebben door de teelt van het hardfruit een mindere bodemkwaliteit dan omliggende weidegronden en op deze gronden kan de opwekking van duurzame energie samengaan met andere functies (meervoudig ruimtegebruik).

2.2.3 Technische gegevens zonnepark

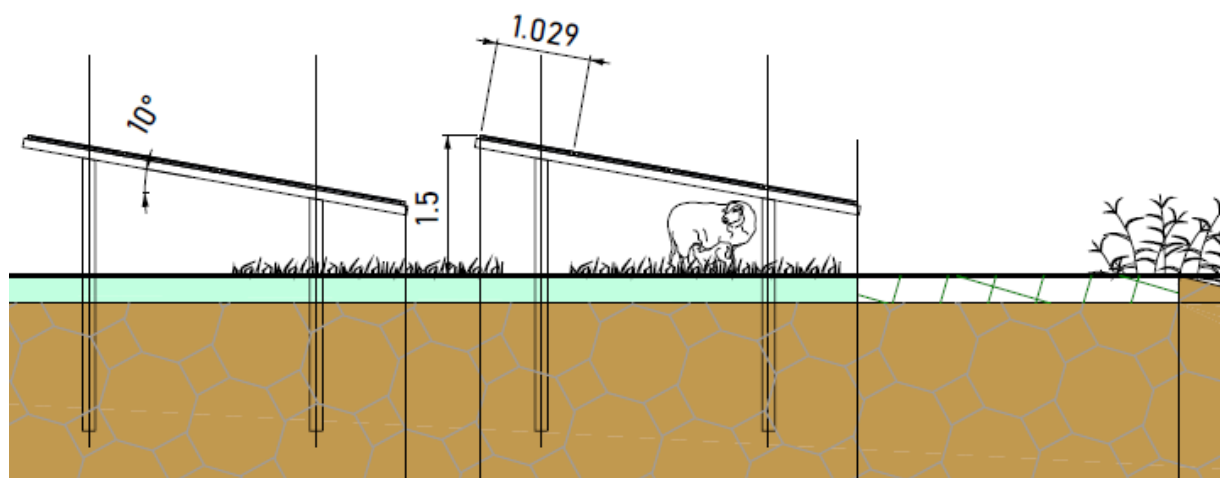
Het plangebied heeft een omvang van circa 16,2 hectare. Dit bestaat zowel uit zonnepanelen, technische installaties, beheerpaden als landschappelijke inpassing van het zonnepark. De 13,5 hectare aan zonnepanelen (hierna: pv-panelen) wekken een gezamenlijk vermogen op van 22 MWp. De pv-panelen zijn gericht op het zuiden, voor een optimale opbrengst. Deze panelenrijen liggen niet volledig georiënteerd op het zuiden, maar zijn afgestemd op het kavelpatroon om kartelranden (verspringingen tussen de panelenrijen) te voorkomen. Ook de bouwwerken worden ten opzichte van elkaar uitgelijnd. De bouwwerken worden zoveel mogelijk aan één zijde van de kavel geplaatst, in elkaars verlengde. Hierdoor wordt de kavellengte zoveel mogelijk benadrukt en ontstaat een rustig beeld.

De laagstamboomgaarden in het plangebied vormen met hun windsingels een groene massa in het landschap. De tussenliggende weides bieden doorzichten op het landschap. Het samenspel tussen de weides en laagstamboomgaarden geeft het gebied een bepaalde maat en schaal. In het ontwerp is daarom gestreefd naar het behouden onderlinge (hoogte) verschillen tussen het verschillende perceel, zowel in de hoogte van de paneelopstelling(en) en omliggende beplanting. De laagste paneelopstelling betreft 1,5 meter, de hoogste

paneelopstelling 2,2 meter. Daarmee voegt het zonnepark zich herkenbaar in de ruimtelijke opbouw van het bestaande landschap.

Figuur 4. Doorsnede opstelling panelen op 2,2 meter hoogte (bron: Sunvest).

Figuur 5. Doorsnede opstelling panelen op 1,5 meter hoogte (bron: Sunvest).

Fundering

Stalen palen worden op ongeveer 1,5 tot 2 meter in de grond geslagen om de constructie stevig neer te zetten. Betonnen funderingen zijn niet benodigd en worden niet gebruikt. De palen zijn na de exploitatiefase probleemloos en zonder graafwerkzaamheden uit de grond te trekken.

Technische installaties

Twee inkoopstations, de transformatoren, batterijen en de bijgebouwen worden zoveel mogelijk aan de zijde van de Broekweg geplaatst vanwaar ontsloten wordt. Dit voorkomt de onnodige aanleg van nieuwe verharding in het landelijk gebied. Transformatoren liggen vanuit technisch oogpunt zo centraal mogelijk in het veld. Locaties zullen echter buiten het gebied met hoge archeologische waarde liggen. Er is ook rekening gehouden met de afstand van de technische installaties ten opzichte van de nabijgelegen woningen. De zonnepanelen worden op minimaal 70 meter van de woningen af geplaatst. Voor de transformatoren, inkoopstations en de batterijen bedraagt dit meer dan 150 meter.

Voor het zonnepark zijn drie transformatoren nodig. Vanaf de transformator wordt de stroom, via een ondergrondse kabel, naar de inkoopstations gebracht. De inkoopstations en de transformatoren krijgen een zo donker mogelijke kleur, bij voorkeur antraciet (RAL8019). Door een donkere kleurstelling zullen deze bouwwerken minder opvallen in het landschap.

Hekwerk en camera's

Aan enkele zijden van de percelen wordt een onopvallend, niet glimmend hekwerk toegepast. Dit wordt het gaashekwerk type Orses van Heras (of een vergelijkbaar type). Daarbij wordt geen horizontale bovenbuis of prikkeldraad toegepast. Het hekwerk wordt beveiligd met een hekwerkdetectie en heeft een hoogte van 2 meter. Het gaas zal op 10 centimeter boven het maaiveld beginnen zodat kleinere diersoorten onder het hekwerk door kunnen. De kleur van de staanders is antraciet (RAL8019) en het gaas is steengrijs (RAL7030). Door de donkere kleurstelling zal het hekwerk tegen de beplanting wegvallen. Staanders zullen in het gebied met hoge archeologische waarde ondiep gefundeerd worden.

Doordat er over grotere lengten geen hekwerk wordt toegevoegd, is binnen percelen wel cameratoezicht nodig. Deze camera's worden geplaatst op staanders van 2 – 6 meter hoog. Deze staanders krijgen dezelfde kleur als het hekwerk, namelijk antraciet (RAL8019).

2.2.4 Toegankelijkheid en ontsluiting van het zonnepark

Het zonnepark wordt ontsloten vanaf de Broekweg, ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal, hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande verharding en de aanwezige duikers. De ontsluitingswegen voor het zonnepark lopen vanaf de openbare weg over bestaande dammen met duikers naar het veld tot aan de inkoopstations, de batterijen en de transformatoren. De ontsluitingsweg bestaat uit half verharding (puinpad). Het is noodzakelijk om de ontsluitingswegen op deze manier te verharden in verband met de toegankelijkheid van het zonnepark bij calamiteiten.

2.2.5 Looptijd

Het zonnepark heeft een exploitatiefase van 30 jaar. Na deze periode wordt het volledig ontmanteld, zodat het weer in gebruik genomen kan worden voor agrarische doeleinden.

2.2.6 Bouw

De bouw van het Zonnepark zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen en toekenning van de SDE++ subsidie. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op het net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen. De technische partner van Sunvest, ProfilNRG, installeert de zonnepanelen en voert het onderhoud uit in de exploitatiefase.

2.2.7 Communicatie en participatie

Ten behoeve van de betrokkenheid van de lokale gemeenschap van Wijk bij Duurstede bij het Zonnepark Wijkerbroek heeft Sunvest een communicatieplan gemaakt (zie bijlage 2). Dit communicatieplan beschrijft het omgevingsproces en financiële participatie.

Omgevingsproces

Sunvest heeft vanaf begin af aan voortdurend contact gehad met de verschillende omwonenden en hen regelmatig geïnformeerd en betrokken bij de ontwikkeling van het zonnepark. Gedurende het proces zijn diverse keukentafelgesprekken gevoerd met direct omwonenden, en er zijn (digitale) inloopavonden gehouden. Waar mogelijk is rekening gehouden met de wensen van omwonenden en andere belanghebbenden.

Financiële participatie

Sunvest ziet naast het omgevingsproces ook mogelijkheden om draagvlak te creëren bij wijze van financiële participatie. Ook dit is een manier om mensen te betrekken in de realisatie van het zonnepark en deelnemen mogelijk te maken. Door deze manier van participatie kunnen mensen ook financieel profijt hebben van de komst van het zonnepark. De participatie richt Sunvest in door een samenwerking met de lokale energiecoöperatie (EVEC). Hiervoor is een financieel participatieplan opgesteld. Deze is onder de naam 'Financieel participatieplan' te vinden in de bijlagen behorende bij deze ruimtelijke onderbouwing.

Gedragscode zon op land

Als lid van Holland Solar hanteert Sunvest, via haar aangesloten moederorganisatie ProfiNRG, bij elk project de algemene gedragscode. Deze gedragscode bestaat uit de volgende 3 principes:

- Zonneparken worden altijd ontwikkeld in samenwerking met de omgeving. Eisen en wensen m.b.t. locatie, inpassing en deelnemende partijen worden in dit verband vanaf de eerste gesprekken meegenomen.
- De tweede leidraad is dat de ontwikkeling altijd een meerwaarde moet opleveren dus, mooie gebieden niet aantasten, de projecten goed vormgeven, de ontwikkeling is niet lelijk en het levert werk op.
- Als laatste geldt dat pv-projecten in principe eindig zijn. Het zijn geen woonwijken of snelwegen; het is tijdelijk landgebruik. Wanneer ze worden ontmanteld, mag er geen enkel zichtbaar of onzichtbaar spoor worden achtergelaten.

Deze principes geven alle betrokken partijen houvast en zekerheid over de verantwoorde gang van zaken en zijn een toegevoegde waarde voor iedereen. Sunvest gelooft dat een goede relatie met de burens en andere belanghebbenden in de omgeving (samen de stakeholders) voor wederzijds vertrouwen en betere resultaten zorgt. Daarom stellen zij het bouwen aan een duurzame relatie bij projectontwikkeling centraal. Daarbij zijn open en heldere communicatie en het vroeg betrekken van belanghebbenden sleutelfactoren

2.3 Landschappelijke inpassing

2.3.1 Historie plangebied

Het park ligt in het rivierengebied tussen de Lek en de Kromme Rijn ten westen van Wijk bij Duurstede. Hier liggen afwisselend stroomruggen uit verschillende tijden en lagere komgronden met zware kleilagen. Het gebied is ontgonnen in een slagenverkaveling vanaf de rivierdijken en de hogere wegen over de stroomruggen. Door inklinking van de zware klei is het een polder geworden die afwaterde via de Molensloot naar de Dwarssijkse Wetering. Door de aanleg van het Amsterdam-Rijnkanaal is de waterhuishouding geheel veranderd.

Figuur 6. Topografische kaart 1900 (bron: pdok, bewerking door Haver Droeze)

Het plangebied ligt tussen verschillende laagstamfruitboomgaarden. Aan de kant van de Middelweg liggen beplante erven op regelmatige afstand met daartussen afwisselend boomgaarden en open grasland. Aan de kant van het Amsterdam-Rijnkanaal is een afmeerkade voor vrachtschepen. De percelen van het park zijn momenteel als grasland in gebruik. Ze lopen af in maaiveldhoogte van ca. 2,6 m+ NAP bij de Middelweg tot ca. 2m+ NAP bij het Amsterdam-Rijnkanaal. Enkele percelen zijn met greppels dieper ontwaterd. Een enkele dwarsloot verwijst naar het oude verschil in grondgebruik, dichtbij de Middelweg (bouwland en boomgaarden) en verder hiervan af (grasland).

2.3.2 Landschappelijke inrichting

Ten behoeve van het plan is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, welk separaat is bijgevoegd. In deze paragraaf wordt het inrichtingsplan beknopt weergegeven.

De locatie voor zonnepark Wijkerbroek ligt ten zuidwesten van Wijk bij Duurstede. Aan de noordzijde van het gebied ligt het Amsterdam-Rijnkanaal en de Middelweg West vormt samen met de Romeinenbaan de grens aan de zuidzijde. Hiermee sluit het zonnepark op diverse grote infrastructuur in het gebied. Samen met deze infrastructuur vormen de uiterwaarden, de Prinses Irenesluis, het bedrijventerrein Broekweg en de laagstamfruitboomgaarden, afgewisseld door weides en akkers, de meest ruimtebepalende elementen.

Vooral de afwisseling tussen fruitboomgaarden en weilanden bepalen de identiteit van het gebied. De projectlocatie betreft nu percelen waar fruitteelt plaatsvindt en daartussen weilanden. Bij de landschappelijke inpassing wordt gebruik gemaakt van zowel bestaande landschappelijke elementen en structuren als nieuwe passende landschappelijke elementen. Door de landschappelijke inpassing van het zonnepark wordt de ruimtelijke impact op de omgeving beperkt. Daarnaast draagt de inpassing van het zonnepark bij aan een versterking van een aantal bestaande, kenmerkende landschappelijke elementen. Doel van het ontwerp is om de landschappelijke leesbaarheid te versterken, de zichtbaarheid van het zonnepark vanuit de omgeving te beperken en de biodiversiteit van het landschap te vergroten.

De plannen van Sunvest en LC Energy zijn op elkaar afgestemd, aangezien ze aan elkaar grenzen. Hier wordt dan ook grotendeels het gezamenlijk ontwerp van beide ontwikkelaars toegelicht. Op enkele punten, voornamelijk in de technische objecten en het beplantingsassortiment, wijken beiden projecten soms van elkaar af. Deze specifieke details worden duidelijk benoemd in het inrichtingsplan.

Figuur 7. Gezamenlijk inrichtingsplan LC Energy en Sunvest. Dikke rode omlijning betreft het deel van Sunvest (Bron: Eelerwoude en Haver Droeze)

A. De leesbaarheid van het landschap wordt versterkt

Het zonnepark ligt in het broeklandschap. De landschappelijke karakteristieken, horend bij deze landschapseenheid, zijn momenteel grotendeels onleesbaar. Bij de landschappelijke inpassing van het zonnepark is gestreefd naar het verbeteren van de landschappelijke herkenbaarheid. Hierbij is getracht aan te sluiten op de bestaande structuren en de wensen uit de omgeving.

- Ondersteunen van de bestaande variatie in bodemgebruik

De laagstamboomgaarden vormen met hun windsingels een groene massa in het landschap. De tussenliggende weides bieden doorzichten op het landschap. Het samenspel tussen de weides en laagstamboomgaarden geeft het gebied een bepaalde maat en schaal. In het gezamenlijke ontwerp is daarom gestreefd naar het behouden onderlinge (hoogte)verschillen tussen de diverse percelen, zowel in de hoogte van de paneelopstelling(en) en omliggende beplanting. De laagste paneelopstelling (voor beide projecten samen) betreft 1,5 meter, de hoogste paneelopstelling 2,2 meter. Daarmee voegt het totale zonnepark, maar ook het afzonderlijke voorliggende project, zich herkenbaar in de ruimtelijke opbouw van het bestaande landschap.

- **Behoud verkavelingspatronen en doorzicht**

Het projectgebied bestaat uit smalle langwerpige kavels. Deze verkaveling hangt samen met de landschappelijke ondergrond; de bestaande kavelpatronen worden daarom gehandhaafd. Enkele watergangen worden aangepast. Een tertiaire watergang wordt gedempt. Ter compensatie wordt een primaire watergang verbreed. Echter doet dit geen afbreuk aan de leidende structuur. Er is getracht de ruimte aan de weersijden van de watergangen zoveel mogelijk vrij te houden van opgaande beplanting en panelen. Hierdoor ontstaat er afstand tussen de panelenvelden en blijft de kavelmaat herkenbaar in het landschap. Daarnaast draagt dit bij aan het behouden van de doorzichten tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Middelweg West. Waar mogelijk wordt een ecologische oever gerealiseerd om robuuste doorzichten te realiseren en een bijdrage te leveren aan de biodiversiteit.

- **Ondersteunen van de landschappelijke verschillen tussen voor- en achterkanten**

Kenmerkend voor het slagenlandschap is het verschil in karakter tussen de ontginningsbasis op de stroomrug en de achterzijde in de kom. Op de stroomrug liggen de oorspronkelijke erven, boomgaarden, huisweiden en laanbeplanting en in de kom de extensief bewerkte percelen, hakhoutbosjes en soms wateroppervlak (eendenkooien). Dit verschil in het landschap wordt in het ontwerp ondersteund door het toepassen van bijhorende beplantingselementen. Aan de zuidzijde van het plan is de landschappelijke inrichting gerelateerd aan beplantingselementen die passen bij de kenmerken van de stroomrug. Het zonnepark is hier ingepast met fruitbomen en weiden. Aan de noordzijde wordt het zonnepark ingericht met extensieve beplanting, hakhout en een enkele poel.

- **Beschermen en zichtbaar maken oudere historie**

Het projectgebied ligt in het voormalige stroomgebied van de Rijn- en Maasdelta. In het projectgebied liggen restanten van stroomruggen. Deze stroomruggen zijn nauwelijks waarneembaar in het landschap, maar wel archeologisch waardevol en beschermd. Bij de landschappelijke inpassing van het zonnepark is rekening gehouden met deze beschermde en landschappelijk waardevolle ondergrond. Op meerdere plekken wordt een afwijkende beplanting toegepast, namelijk knotwilgen, waarvoor zeer beperkt gegraven dient te worden. Hierdoor wordt de beschermde ondergrond niet geroerd.

B. Het zonnepark is niet beeldbepalend

De beleving van het zonnepark vanuit de omgeving heeft een grote invloed gehad op de landschappelijke inpassing van het zonnepark. Tijdens diverse keukentafelgesprekken en meerdere inloopavonden werd vooral de zichtbaarheid en afstand tot het zonnepark benoemd als aandachtspunt. In meerdere gesprekken werd de wens geuit jaarrond blad houdende beplanting toe te passen, zodat het zicht op het zonnepark ook in de winterperiode beperkt is. Ook werden zorgen geuit over de zichtbaarheid van het zonnepark vanaf de Lekdijk en de Romeinenbaan, in verband met de hogere ligging van deze wegen.

- **Behouden van het karakter van het ontginningslint Middelweg West**

Bij de inpassing van het zonnepark is getracht het afwisselende karakter van erven, laagstamfruit en weiden langs het ontginningslint langs de Middelweg West te behouden. Hiervoor is afstand gehouden tussen de panelen en de Middelweg West en tussen de woningen en de panelen. Hierdoor blijft het afwisselende beeld tussen de besloten groene erven, laagstamfruit en weilanden langs de weg gehandhaafd. De karakteristieken passend bij de stroomrug worden tevens, op enkele percelen, ter hoogte van de Middelweg West versterkt door het aanplanten van enkele rijen hoogstam fruitbomen.

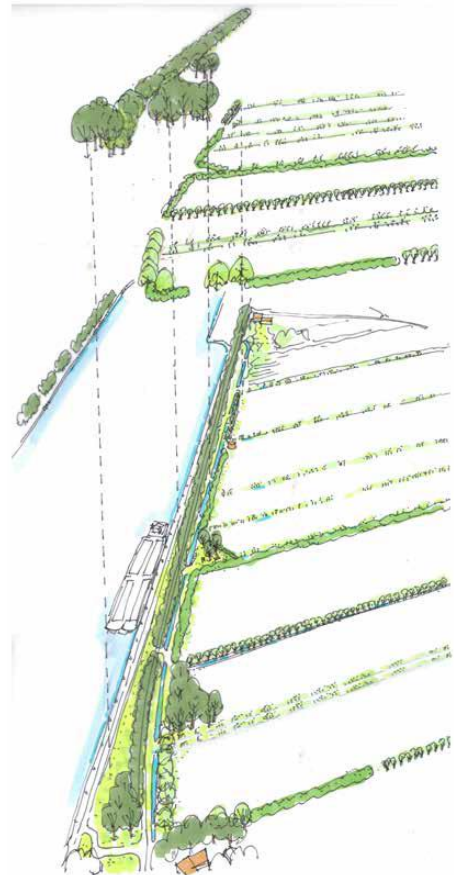
- **Aanbrengen van afwisseling in zicht en beleving langs het Amsterdam-Rijnkanaal**

Het projectgebied sluit, zoals het provinciaal beleid ook voorschrijft, aan op een grotere infrastructuur; het Amsterdam-Rijnkanaal. Het Amsterdam-Rijnkanaal betreft een autonoom element dat, door haar ontstaan, verschillende landschappelijke eenheden heeft doorsneden, zo ook het slagenlandschap ter hoogte van het

projectgebied. Hierdoor is een harde grens tussen twee op zichzelf staande werelden ontstaan, met ieder hun eigen maat- en schaalniveau.

De overgang tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en het slagenlandschap is in het ontwerp zorgvuldig vormgegeven door op de koppen, haaks op de kavelrichting, ruimte vrij te houden voor weiden en/of beplanting. Tussen de percelen is er sprake van afwisselende beplantingselementen, zowel bestaande als nieuwe beplanting. De nieuwe beplantingselementen betreffen onder andere groepjes hoogstamfruitbomen, een struweelhaag en een knotwilgenrij. De afstand vanaf de Broekweg tot aan de zonnepanelen varieert hierdoor per perceel. Op deze wijze kan een variatie tussen de percelen aan de noordzijde worden ervaren en wordt het smalle verkavelingspatroon voor de passant herkenbaar.

Door de afwisseling in beplantingselementen ontstaat eveneens een variatie in zichtbaarheid van het zonnepark. Het zonnepark past daarmee in het ambachtelijke slagenlandschap en de huidige harde overgang krijgt meer ruimtelijke en ecologische kwaliteit. De variatie in landschappelijke inpassing kan zowel vanaf de Broekweg als vanaf de Middelweg West worden waargenomen. Daarnaast is er in het ontwerp ruimte gereserveerd voor een recreatieve route door het zonnepark. Hiermee worden de Middelweg West en de Broekweg met elkaar verbonden en ontstaat een ommetje. Aan beide zijden van deze nieuwe verbinding biedt een afstappunt informatie aan passanten om kennis te nemen van het zonnepark en het omliggende landschap. Dit informatiepunt is ondersteund met beplanting: een veldje, een struweelhaag en een groep vrijstaande bomen.

Figuur 8. Overgang Amsterdam-Rijnkanaal naar Broekpolder (bron: Haver Droeze).

- **Benutten bestaande landschappelijke elementen**

De huidige boomgaarden zijn op diverse plekken omzoomd met windsingels. Voor de inpassing van het zonnepark wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van deze bestaande beplanting. Dit heeft meerdere voordelen:

- De bodem wordt op deze plekken niet verstoord voor het verwijderen of aanplanten van beplanting;
- De landschappelijke- en natuurwaarde van de al aanwezige beplanting in het landschap blijft behouden en wordt versterkt, mede door deze aan te vullen met andere plantsoorten. Daarnaast worden de singels beheerd met een extensiever beheerregiem. Hierdoor ontstaan bredere struweelhagen, dit draagt bij aan de natuurwaarde in het landschap;
- De (bredere) bestaande beplantingstructuren zorgen ook gelijk voor een filtering van het zicht op de panelen. De landschappelijke impact van de komst van een zonnepark is hierdoor laag.

- **Aanplanten van nieuwe landschapselementen**

Nieuwe opgaande beplanting wordt voornamelijk op de kopse kanten van de percelen geplaatst. Hierbij gaat het om locaties waar het zonnepark, zonder aanvullende inpassing, vanuit de omgeving waarneembaar is. Door de toevoeging van nieuwe opgaande beplanting wordt het zicht zonnepark gefilterd. De omgeving heeft de nadrukkelijke wens uitgesproken om het zicht op het zonnepark jaarrond zoveel mogelijk door inpassing weg te nemen. In het ontwerp wordt daarom voorgesteld om:

- Nieuwe struweelhagen worden geplant op plaatsen waar sprake is van ongewenst zicht op de zonnepanelen. Langs de recreatieve route betreft dit een lage haag. De beplantingssoorten in deze nieuwe hagen sluiten deels aan bij de soorten die zijn toegepast in de bestaande windsingels. Aanvullend bestaan de nieuwe hagen uit wintergroen en/of dicht vertakt (besdragend) inheems plantmateriaal;
- Op een aantal plekken wordt een knotwilgenrij toegepast. Dit beplantingselement zorgt door hun hoogte voor een ruimtelijke variatie en opdeling van het zonnepark. Dit draagt tevens bij aan het benadrukken van het kavelpatroon. Daarnaast hoeft voor deze soort de grond bij aanplant minimaal te worden verstoord. Dit is gunstig op plekken waar de bodem beschermd is vanwege de archeologische en landschappelijke waarde;
- Op de kopse kant van het perceel wordt een hakhoutbos aangeplant bestaande uit essen- en elzen. Dit bos benadrukt de afronding en de diepte van het perceel. Dit draagt eveneens bij aan het benadrukken van het kavelpatroon;
- Aan de zuidzijde van enkele percelen worden hoogstam fruitbomen aangeplant, bestaande uit oude rassen. Onder de fruitbomen zal een wintervoedselveld worden ontwikkeld. Beide landschappelijke elementen vormen een interessante voedselbron voor diverse diersoorten.

Naast deze opgaande beplantingselementen worden ook ecologische oevers gerealiseerd, rietoevers aangelegd. Deze ecologische oevers en rietoevers voegen een belangrijk natuurlijk gradiënt toe. Daarnaast versterken ze ruimtelijk de verkavelingsstructuur. Gezamenlijk draagt de beplanting bij aan de beleving van het slagenlandschap en het versterken van de biodiversiteit. In het beplanting- en beheersplan wordt uitgebreider ingegaan op alle nieuwe beplantingselementen en het bijhorende beheer.

- Zonnepark is niet beeldbepalend vanaf de wegen

Het zonnenveld is bijna geheel omsloten door beplanting. De randen van het plangebied zijn voorzien van struweelhagen, fruitbomen en andere groenstructuren variërend van 1,5 tot 5 meter hoog. De pv-panelen zijn hierdoor bijna niet zichtbaar vanuit de omliggende wegen. In de nabijheid van het zonnepark zijn echter twee wegen, genaamd de Lekdijk en de Romeinenbaan (Prinses Irenesluis), hoger gelegen dan het projectgebied. Vanaf deze wegen kan momenteel kort en beperkt een blik geworpen worden op de percelen. De afstand van de percelen ten opzichte van deze wegen is echter vrij groot. Vanaf de Broekweg langs het Amsterdam-Rijnkanaal en vanaf het wandelpad door het veld is de opstelling incidenteel bewust zichtbaar gehouden.

Zicht vanaf de Romeinenbaan/Prinses Irenesluis

De Romeinenbaan loopt aan de zuidoostzijde van het totale projectgebied. De weg loopt vanaf het maaiveld, circa 3,7 meter boven NAP op tot een hoogte van bijna 13 meter boven NAP. Op het talud van de Romeinenbaan staan vanaf ongeveer 7,5 meter boven NAP tot circa 13 meter boven NAP bomen met onderbegroeiing. Deze beplanting neemt momenteel een groot deel van het zicht weg op het projectgebied. Vanaf het fietspad naast de Romeinenbaan is het projectgebied minder goed zichtbaar door de grotere afstand en de iets lagere ligging ten opzichte van de weg. Beplantingen aan de noordzijde van de panelenvelden nemen, naast de bestaande bomenrij langs de Broekweg, het directe zicht op de panelen weg.

Zicht vanaf de Lekdijk

Deze dijk heeft een grotere recreatieve waarde en ligt op circa 9,5 meter boven NAP. Vanaf de Lekdijk zelf is het totale projectgebied (beide plannen) nauwelijks waarneembaar door de diverse erven, erfbeplanting en de grotere afstand ten opzichte van het projectgebied. De aansluiting van de Romeinenbaan op de Lekdijk biedt tussen de 9 meter NAP en 6 meter NAP, een afstand van circa 100 meter, wel een zeer korte blik op percelen vanuit de auto, van maximaal 6 seconden. Gezien de kortstondige zichtbaarheid op het zonnepark is ervoor gekozen binnen het projectgebied verder geen aanvullende maatregelen te nemen. Het zonnepark is niet beeldbepalend en het zonnepark levert geen hinder op voor de weggebruikers.

Zicht vanaf de Broekweg langs het Amsterdam-Rijnkanaal en struinpad door het veld

Incidenteel zal het zonnepark zichtbaar zijn vanaf het struinpad ondanks de toepassing van een lage haag. Op deze plekken wordt er doorzicht geboden over het zonnepark en worden de onderbegroeiing en schapen(begrazing) zichtbaar. Ook dit is niet beeldbepalend.

C. Uitbreiden natuurwaarde

Het huidige landschap bestaat uit een afwisseling van weides en fruitbomen met daaromheen windsingels, bomenlanen en watergangen met op enkele plekken een kruidenrijke slootvegetatie. In het najaar van 2019 en in januari 2020 zijn veldbezoeken uitgevoerd waarbij is gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten in het (project)gebied. Tijdens deze bezoeken zijn er diverse vogelsoorten, insecten en sporen van een aantal zoogdieren waargenomen, maar dit betroffen geen van allen beschermde soorten. Wel is in 2016 de beschermde heikikker in de nabijheid van het projectgebied waargenomen, met deze soort is rekening gehouden in het ontwerp. In de separaat bijgevoegde rapportage 'Toetsing Wet natuurbescherming zonneveld Wijkerbroek te Wijk bij Duurstede' staat een uitgebreidere beschrijving van waargenomen soorten, specifiek voor het voorliggende plangebied. De ontwikkeling van het zonnepark biedt de potentie om de huidige (natuur)waarden in het landschap te versterken door:

- Grotere diversiteit in randbeplanting

Behoud van de bestaande (singel)beplanting is gunstig voor de al aanwezige insecten- en vogelsoorten. Bij de nieuwe beplanting is de voorkeur uitgegaan naar inheems bes- en vruchtdragende dragende soorten die eveneens populair zijn bij vogelsoorten. Streekeigen beplanting is van nature vitaler en beter bestand tegen plagen en ziekten. Bovendien sluiten inheemse soorten beter aan op de al bestaande omliggende biotopen. Daarnaast worden de bestaande singels extensiever gesnoeid om zo een grotere variatie aan voedsel en verblijfplekken te bewerkstelligen. Het projectgebied is verder kenmerkend door de (laagstam)fruitboomgaarden. De bloesem en (gevalen) vruchten bieden een voedselbron voor onder andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. De bomen die in omliggende percelen worden toegepast voor de fruitteelt vergen veel onderhoud en zijn geteeld om veel vrucht te dragen. Hierbij worden vaak ook bestrijdingsmiddelen gebruikt. Voor de bomen die rondom het zonnepark worden toegepast, is het doel niet zoveel mogelijk vrucht te dragen, maar van ecologische meerwaarde te zijn voor insecten, vogels en grondgebonden zoogdieren die gebruik maken van bloesem en het vallend fruit. Daarbij worden zoveel mogelijk hoogstam bomen toegepast van peer, appel en kers. Bij het toepassen van fruitbomen wordt optimaal leefgebied voor steenuil gecreëerd.

- Ecologische oevers en een poel

De watergangen in het gebied bieden potentie voor natuurontwikkeling. Hierbij is rekening gehouden met de archeologische beschermingswaarden van de bodem. Een afwisselend gradiënt van natte en droge oevers bieden een belangrijke ecologische meerwaarde aan de biodiversiteit in het gebied. Langs de watergangen wordt ruimte geboden voor de ontwikkeling van rietstroken. Hierdoor ontstaat een zachtere overgang, met een grotere variatie aan beplantingssoorten, vanaf de waterlijn tot het kruidenrijke grasland. Langs enkele watergangen zal aan één zijde een flauw oplopende oever worden gerealiseerd, deze kan respectievelijk worden opgedeeld in 7 zones (van nat naar droge vegetatie). Het uitbreiden van het waterrijke gradiënten is gunstig voor diverse vis-, amfibie- en insectensoorten. De ondiepe nieuwe poel vormt daarbij een interessante stapsteen en voortplantingsplaats voor onder andere de heikikker.

- Kruidenrijke vegetatie en wintervoedselveldjes

In het project gebied wordt grotendeels een zuid-opstelling toegepast. De rijafstanden en paneelhoogten die hierbij worden gehanteerd zijn voldoende voor de ontwikkeling van een gezonde grasvegetatie. Door het toepassen van een extensief maaibeheer (maaien en begrazing) kan zich onder en rondom de panelen een kruidenrijke grasvegetatie ontwikkelen. De diversiteit aan bloemen en zaden zijn van waardevolle betekenis voor onder andere insecten. Deze insecten vormen op hun beurt weer een voedselbron voor diverse

diersoorten vormen. Daarnaast wordt onder de fruitbomen ingezet op de ontwikkeling van wintervoedselveldjes. Deze velden worden ingezaaid met granen of zaaddragende planten (bijvoorbeeld bladrammens). Deze veldjes worden niet geoogst of geploegd maar blijven gedurende de winterperiode staan. Deze velden bieden daarmee een bron van voedsel en dekking voor diverse vogelsoorten en (kleine) zoogdieren in de winterperiode. Niet alleen zaad-etende vogelsoorten als patrijs, geelgors, vink, kneu, keep en groenling komen hier op af, ook roofvogels als torenvalk, buizerd, blauwe kiekendief, ransuil en velduil. Zij gebruiken de velden om te jagen op muizen en zangvogels. Hierdoor wordt de overlevingskans voor diverse soorten in de directe omgeving van het projectgebied vergroot.

- **Zeer selectief toepassen van een hekwerk**

In het gebied zijn algemene zoogdieren te verwachten. In het projectgebied wordt de toepassing van hekwerken zoveel mogelijk beperkt. Dit is gunstig voor soorten als de ree, steenmarter en das, waarvan geen sporen zijn aangetroffen, maar die wel het gebied zouden kunnen gebruiken om te foerageren. Op plekken waar wel een hekwerk geplaatst dient te worden in verband met beveiliging en veiligheid zal tussen het maaiveld en het gaas een ruimte van 10 centimeter worden vrijgehouden. Dit geeft kleine zoogdieren zoals hazen en egels de kans om vrij te blijven bewegen door het gebied.

- **Herstel van het bodemleven**

De gronden binnen het plangebied zijn al decennia in gebruik door de agrarische sector. Momenteel dienen de percelen als bouw-, graslanden en fruitteelt (gedeeltelijk). Voor deze intensieve landbouw worden bestrijdingsmiddelen en bemesting gebruikt. Na aanleg van het zonnenveld is hier geen sprake meer van. Dit is goed voor de schonere bodem en het milieu. Ter plaatse van het zonnepark krijgt het bodemleven de ruimte om zich te herstellen. Een toename van het bodemleven is gunstig voor bijvoorbeeld amfibieën en vogels.

- **Extensief en ecologisch beheer**

Vrijwel alle beplanting in het projectgebied heeft momenteel een ondersteunende functie ten aanzien van het agrarisch gebruik. Het onderhoudsregiem dat hierbij hoort is intensief, de beplanting wordt in een strakke vorm gesnoeid en de grasvegetatie wordt regelmatig gemaaid. De rol van de beplanting in het gebied verandert met de komst van het zonnepark. De bestaande singels, nieuwe beplantingen en grasvegetatie kunnen extensiever worden beheerd. Hierbij wordt gestuurd op beheerperioden die ecologisch interessant zijn en waarmee de ecologische potentie van de beplanting beter tot uiting kan komen. Door gedurende het jaar delen van de vegetatie te laten staan is er altijd een schuilmogelijkheid en voedselaanbod voor de aanwezige diersoorten in het gebied.

2.3.3 Beplanting en beheer

Ten behoeve van het plan is een concreet beplantings- en beheerplan opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het separaat bijgevoegde landschappelijk inpassingsplan.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 De nationale omgevingsvisie (NOVI)

Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten gemaakt:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel.
- 3) Sterke en gezonde steden en regio's.
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaat neutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen. Ten opzichte van 1990 te reduceren met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen.

Bovenstaande opgaven manifesteert zich rond een van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 1 'Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie'. In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald.

Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonneparken kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonneparken in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In de NOVI wordt de ambitie uitgesproken dat in 2050 de Parijse Klimaatdoelstellingen worden behaald. Voorgenomen zonnepark draagt bij aan de reductie van broeikasgassen in 2030 en 2050. Daarnaast draagt het voorgenomen zonnepark met de bijbehorende landschappelijke inpassing (zie paragraaf 2.3) bij aan de ruimtelijke en ecologische kwaliteitsverbeteringen van het landschap. Met de ontwikkeling van voorgenomen zonnepark wordt bijgedragen aan de ambities, opgaven en prioriteiten van de NOVI en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven van een zo hoog mogelijke kwaliteit van de leefomgeving.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonnepark is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonnepark volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnepark past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonnepark op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Energieagenda van de Provincie Utrecht en in het coalitieakkoord van de gemeente Wijk bij Duurstede (klimaatneutraal in 2030). Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonnepark draagt bij aan deze behoefte en profilering. De gemeente Wijk bij Duurstede heeft de opgave om in 2023 16% van haar energieverbruik duurzaam op te wekken.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonneparken noodzakelijk. In het coalitieakkoord 'Denken, Durven, Daadkracht' heeft de gemeente in 2018 als doel gesteld om energieneutraal te zijn in 2030 en 16% duurzame energie op te wekken in 2023. Om dit doel te behalen is er in Wijk bij Duurstede, nadat de daken zijn vol gelegd met zonnepanelen, alsnog circa 225 hectare zonnepark benodigd. Voor een economisch rendabel zonnepark dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonnepark met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Wijk bij Duurstede. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het is financieel essentieel dat het zonnepark binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Het zonnepark is goed te bereiken en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen kan, door een goede landschappelijke inpassing, worden geminimaliseerd.

Het zonnepark wordt aangelegd voor de duur van 30 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

3. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via een ontsluiting vanaf de Broekweg, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark kan op een veilige manier worden ontsloten.

3.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, raakt aan het leven van alledag.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonnepark draagt bij aan de doelstellingen in het recentelijk vastgestelde klimaatakkoord.

3.2.5 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de

concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling levert een bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.6 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneparken kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.7 Brief minister Wiebes aan Tweede Kamer

Op 23 augustus 2019 heeft Minister Wiebes een brief gestuurd aan de Tweede Kamer betreffende de beantwoording moties Dik-Faber over een zonneladder als nationaal afwegingskader bij inpassing van zonne-energie. In deze brief benadrukt minister Wiebes, vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en vanuit de zorgen van mensen over de impact van de energietransitie op hun leefomgeving, dat zorgvuldig moet worden omgegaan met landbouwgronden en natuur en dat het belangrijk is dat beschikbare ruimte op daken en andere terreinen (zoals snelwegen en vuilnisbelten), maximaal wordt benut.

Het kabinet is daarom met het IPO, de VNG en maatschappelijke organisaties een voorkeursvolgorde overeengekomen, die voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op daken. Deze voorkeursvolgorde zal in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden opgenomen, die provincies en gemeenten kunnen benutten om af te wegen waar zon-PV het beste kan worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voldoet aan deze genoemde voorkeursvolgorde. Met alleen zonnepanelen op daken worden de duurzaamheidsdoelstellingen in Wijk bij Duurstede niet gehaald. Er zijn daarom ook zonneparken noodzakelijk. Met het voorliggende plan wordt het duurzaam opwekken van energie, gecombineerd met agrarisch medegebruik en het versterken van landschaps- en natuurwaarden, in een gebied welke door specifiek gemeentelijk beleid geschikt wordt bevonden (zie paragraaf 3.4).

3.2.8 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de NOVI, SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Energieagenda provincie Utrecht

De provincie Utrecht heeft de ambitie om in 2040 het grondgebied van de provincie klimaatneutraal georganiseerd te hebben. Het gaat hierbij niet alleen om CO₂-reductie, maar ook om het onafhankelijk zijn van beperkt beschikbare fossiele brandstoffen. De ruimtelijke opgave hierbij is het ruimte bieden voor het duurzaam opwekken van energie en de mogelijkheden bieden om energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar te brengen. Een klimaatneutraal georganiseerd grondgebied in 2040 heeft naast CO₂-reductie en onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen als bijkomend voordeel verbetering van de luchtkwaliteit en de kansen die dat biedt voor de leefbaarheid en het behoud van de fysieke leefomgeving. Bovendien bieden energiebesparing en opwekking van duurzame energie kansen voor de Utrechtse duurzaamheidseconomie. De opgaven voor klimaatneutraliteit zijn:

- Het energiegebruik sterk verminderen door besparingen en innovaties;
- De energie die we nog nodig hebben duurzaam opwekken;
- Energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar brengen.

De provincie moedigt elke vorm van energiebesparing, opslag en duurzame productie aan zolang de betreffende maatregel past binnen het einddoel: een klimaatneutrale provincie zonder uitstoot van schadelijke gassen. De stimulerende rol richt de provincie op maatregelen die binnen de provincie opschaalbaar zijn of een significante rol kunnen hebben aan dit einddoel. De daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van initiatieven vanuit de markt. Door initiatieven ruimtelijk te faciliteren en vanuit de provinciale economische visie op innovatiegebied te stimuleren, draagt de provincie bij aan de opgave voor klimaatneutraliteit op een wijze die past bij de kerntaken van de provincie. De voor de provincie op dit moment belangrijkste duurzame energiebronnen zijn naast windenergie, bio-energie, en zonne-energie in veldopstellingen. Voor zonne-energie in veldopstellingen ziet de provincie primair kansen op niet-agrarische velden, zoals pauzelandschappen (op termijn voor stedelijke functies beoogde percelen). Plaatsing tezamen of in plaats van agrarische functies sluit de provincie niet uit. In landbouwkerngebieden blijft de landbouw het primaat hebben.

Plaatsing in veldopstellingen kent een verscheidenheid aan opstellingsvarianten, zoals naast benodigde oppervlakte ook verscheidenheid in hoogtes, scheidingen en realisatie van aanvullende bebouwing. Om maatwerk te kunnen leveren wijst de provincie geen gebieden aan of af, binnen de kaders zoals hiervoor geschetst. Dit vraagt per locatie een goede ruimtelijke onderbouwing. Bij plaatsing in veldopstellingen hecht de provincie aan aansluiting aan bestaande bebouwde omgeving of hoofdinfrastructuur en moet het initiatief passen bij de schaal van de bestaande bebouwde omgeving en het landschap. Dit leidt tot verschillende maatvoering in aansluiting op bedrijventerrein, grote stad, kleine kern of agrarisch bouwperceel.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnepark met een opgewekt vermogen van circa 21,6 MWp sluit aan bij de provinciale ambitie betreffende de opwekking van duurzame energie. De provincie wil juist initiatieven stimuleren die een significante rol kunnen hebben in het behalen van het einddoel: een klimaatneutrale provincie. Het zonnepark ligt nabij hoofdinfrastructuur. Door een goede landschappelijke en natuurlijke inrichting tast het zonnepark hier de kernkwaliteiten van het landschap niet aan. Een goede landschappelijke inpassing met streekeigen beplanting sluit juist aan op de bestaande kernkwaliteiten. Hierbij wordt aangesloten op de provinciale 'Handreiking Duurzame energie ruimtelijk ingepast'.

Het projectgebied is wel aangewezen als 'Landbouwkerngebied', waar het primaat ligt bij de landbouw. In het voorliggende plan is de locatie voor een zonnepark zorgvuldig gekozen, binnen een gebied die door de gemeente in haar specifieke visie betreffende zonneparken (zie paragraaf 3.5.2) geschikt is bevonden. Met het

voorliggende plan wordt daarnaast ingestoken op dubbel ruimtegebruik, waarbij voor een deel fruitteelt onder de panelen wordt toegepast. De grondeigenaar van de percelen zoekt naar duurzame oplossingen en natuurinclusieve landbouw, om het agrarische bedrijf toekomstbestendig te maken. Daar maakt het voorliggende initiatief, waarbij het zonnepark een tijdelijke functie betreft, onderdeel van uit. Met de inrichting als zonnepark worden ook niet langer kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven, de bodemstructuur, verbetering van het zelfreinigend vermogen en daarnaast extra habitat voor bestuivers en plaagbestrijders. Hierdoor zal de kwaliteit van de grond verbeteren.

3.3.2 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening

De Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (herijking 2016) (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (herijking 2016) (PRV) beschrijven het provinciaal beleid voor de inrichting van de ruimte. Dit beleid is erop gericht dat een nieuwe ontwikkeling de kwaliteiten van het landschap weet te behouden, te versterken of dat voorkomen wordt dat de kwaliteiten onevenredig worden aangetast. Dit betekent dat de kwaliteiten van een landschap herkenbaar blijven, ook als de installatie de beleving van dat landschap wijzigt. Daarnaast mogen ontwikkelingen, waaronder zonneparken, niet leiden tot een onevenredige aantasting van de natuurwaarden en de cultuurhistorische waarden. Meer hierover staat beschreven in de Handreiking 'Duurzame Energie Ruimtelijk Ingepast' van de provincie Utrecht.

De PRS is in haar eerste jaren op bepaalde punten herzien en herijkt om opwekking van duurzame energie mogelijk te maken. De regels voor ontwikkelingen die de opwekking van duurzame energie mogelijk maken zijn vastgelegd in artikel 3.12 van de PRV.

Artikel 3.12 Duurzame energie, met uitzondering van windenergie

Dit artikel biedt ruimte voor het duurzaam opwekken van energie en de mogelijkheden om energie- of warmtevragende en energie- of warmteleverende functies bij elkaar te brengen. Bij de toepassing van dit artikel moeten ook de andere regels die gelden in het landelijk gebied in acht genomen worden. Het artikel bestaat uit drie leden, welke in deze paragraaf per lid nader worden toegelicht.

Artikel 3.12 eerste lid

Als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML- bestand en is verbeeld op de kaart Duurzame energie.

Het plangebied is in de PRV aangewezen op de kaart als 'Duurzame energie, met uitzondering van windenergie' (zie figuur 9), wat betekent dat de ontwikkeling getoetst dient te worden aan de regels in dit artikel. De voorwaarden voor de realisatie van een zonnepark zijn opgenomen in artikel 3.12. lid twee en drie.

Artikel 3.12 tweede lid

Een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie' kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie toestaan, met uitzondering van windenergie, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. Bestaande omringende functies worden niet onevenredig aangetast of beperkt, en
In hoofdstuk 5 van deze ruimtelijke onderbouwing wordt nader ingegaan op de milieuaspecten behorend bij de realisatie van het zonnepark. Op basis van dit hoofdstuk wordt gesteld dat de realisatie van het zonnepark de omliggende functies niet aantast of beperkt. Anderzijds betreft een zonnepark geen gevoelige functie. Een zonnepark hoeft qua milieuzonering niet beschermd te worden tegen eventuele milieubelastende functies in het omliggende gebied.

2. Voor bio-energie en zonne-energie geldt aanvullend dat vestiging in aansluiting op bestaande bebouwde agrarische bouwpercelen, hoofdinfrastructuur of stedelijke functies plaatsvindt, in overeenstemming met de schaal van de bebouwde omgeving, tenzij op een andere locatie een betere landschappelijke inpassing kan worden bereikt en

Aan de noordzijde van het gebied ligt het Amsterdam-Rijnkanaal. Hiermee sluit het zonnepark aan op hoofdinfrastructuur in het gebied en ligt het dicht bij de kern Wijk bij Duurstede. De ontwikkeling wordt gerealiseerd binnen de bestaande landschapsstructuren en past in de schaal van het landschap

3. De ontwikkelingen niet leiden tot onevenredige aantasting van landschappelijke kernkwaliteiten, natuurwaarden en de cultuurhistorische waarden.

In hoofdstuk 2 van deze ruimtelijke onderbouwing is uitgebreid gekeken naar het ontstaan van het landschap, de historische verkaveling en de bestaande landschappelijke kwaliteiten. Deze analyse heeft als basis gediend voor het inrichtingsplan, welke separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing is bijgevoegd. Met de aanleg van het zonnepark worden de bestaande waarden en kwaliteiten zo veel mogelijk behouden en versterkt, dit is beschreven in hoofdstuk 2. Landschappelijke kernkwaliteiten, natuurwaarden en cultuurhistorische waarden worden niet aangetast.

Figuur 9. Uitsnede kaart Duurzame energie uit de PRV, met daarop het plangebied aangegeven in de witte cirkel.

Artikel 3.12 derde lid

De toelichting op een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie' bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de ruimtelijke onderbouwing.

In de vorige paragraaf is ingegaan op de voorwaarden voor de realisatie van zonneparken op gronden die zijn aangewezen als 'duurzame energie, met uitzondering van windenergie'. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling voldoet aan de voorwaarden.

In hoofdstuk 2.3 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op de inrichting en beeldkwaliteit van het zonnepark, een uitgebreide weergave hiervan is weergegeven in het separaat bijgevoegde inrichtingsplan, welke is opgesteld door Haver Droeze

Artikel 1.13 Overstroombaar gebied

Daarnaast is het van belang dat projectgebied Zonnepark Wijkerbroek is gelegen in 'Overstroombaar gebied'. De toelichting op een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'Overstroombaar gebied' bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met het overstromingsrisico is omgegaan. Dit plan betreft de realisatie van een zonnepark. In en rond het zonnepark verblijven niet permanent mensen, maar alleen heel af en toe (bij onderhoud). Daarnaast is de locatie vanaf een toegangsweg goed te bereiken, waardoor bereikbaarheid en zelfredzaamheid bij calamiteiten verzekerd is. Extra maatregelen en/of voorzieningen zijn dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie

Op basis van de toelichting in hoofdstuk 3.3.2. kan worden geconcludeerd dat het plangebied ligt op gronden, waar onder voorwaarden, een zonnepark gerealiseerd kan worden. Gesteld wordt dat de realisatie van het zonnepark voldoet aan de voorwaarden zoals deze zijn gesteld Artikel 3.12 Duurzame energie, met uitzondering van windenergie van de PRV.

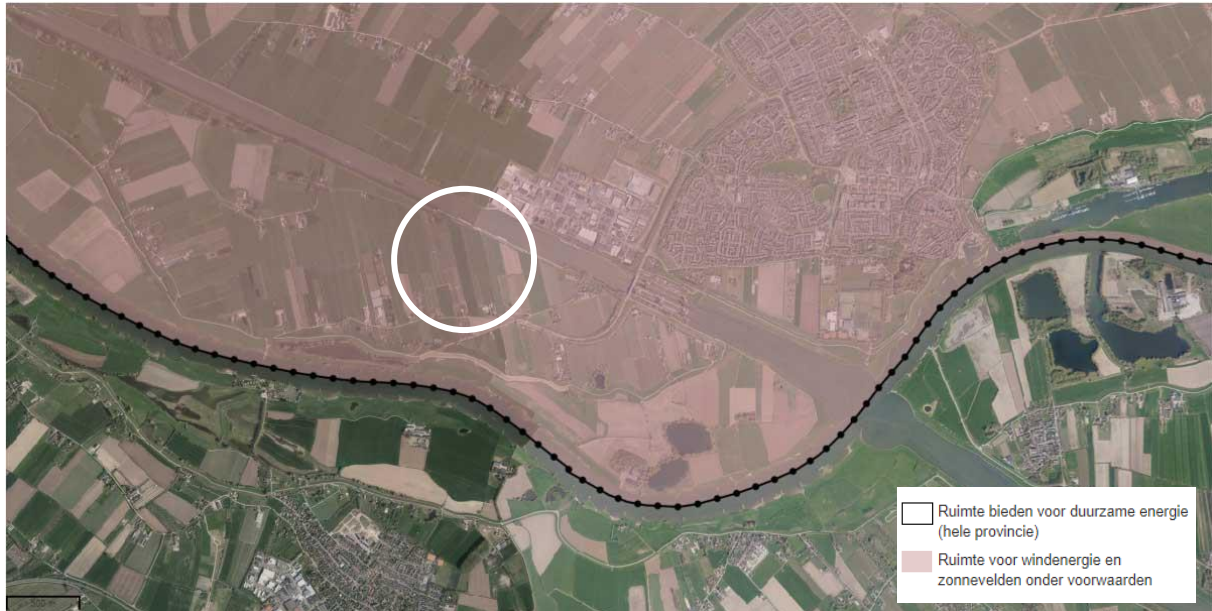
3.3.3 Ontwerp omgevingsvisie (maart 2020)

De provincie Utrecht heeft relevant nieuw ruimtelijk beleid en regelgeving in ontwikkeling. Dit betreffen de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Op 17 maart 2020 hebben Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht het ontwerp van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening Utrecht vastgesteld. Deze documenten worden door de provincie nog ter inzage gelegd en worden vervolgens, naar verwachting, in het najaar van 2020 vastgesteld. In de Omgevingsvisie worden de integrale langere termijnambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving van de provincie Utrecht vastgelegd. Met zeven beleidsthema's wil de provincie Utrecht richting geven aan de ontwikkeling en bescherming van hun gezonde en veilige leefomgeving. Eén van deze thema's is duurzame energie. Over 2050 geeft de provincie Utrecht het volgende: *"In 2050 hebben wij een provincie Utrecht waarin duurzame energie een plek heeft."*

De huidige opgave binnen de provincie Utrecht is om alternatieven te vinden voor een energieverbruik van 100 Petajoule (PJ) per jaar. Dit kan doormiddel van ruimte te geven voor duurzame energie. Opwekking, opslag en levering van duurzame energie heeft impact op de leefomgeving in de provincie Utrecht, zowel op stad als land. Dit vergt een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De provincie Utrecht heeft de ambitie om in 2040 een energieneutrale provincie te zijn. Om deze ambitie te halen geeft de provincie Utrecht ruimte om in het proces van de Regionale Energiestrategieën met lokaal draagvlak op zoek te gaan naar geschikte locaties voor wind- en zonne-energie. De provincie Utrecht wil mede alle geschikte daken benutten voor zonnepanelen. Met alleen kleinschalige opwek worden de afspraken echter niet gehaald. Grootschalige opwek, via onder andere zonneparken, is nodig.

Bij de inpassing van grootschalige hernieuwbare energieopwekking moet worden aangesloten bij belangrijke structuren in het landschap, en bij voorkeur ook bij snel- en waterwegen. Daarnaast moeten de duurzame energiebronnen geconcentreerd worden, om spreiding in het landschap te voorkomen en om de energie-infrastructuur optimaal te benutten. Zoals weergegeven in figuur 10 is het projectgebied gelegen in het gebied 'Ruimte voor windenergie- en zonneparken onder voorwaarden'. Binnen dit gebied geeft de provincie Utrecht

ruimte voor een regionale en lokale afweging om tot een locatiekeuze van zonneparken te komen. Hierbij stelt de provincie wel een aantal voorwaarden via de Omgevingsverordening (zie paragraaf 3.3.4). Provincie Utrecht vindt binnen dit gebied een zonnepark met een goed ontwerp en zorgvuldige locatiekeuze ruimtelijk toelaatbaar.

Figuur 10. Uitsnede kaart Duurzame energie uit het ontwerp Omgevingsvisie, met daarop de ligging van het projectgebied aangegeven in de witte cirkel.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met de voorgenomen ontwikkeling wordt bijgedragen aan de ambitie die de provincie Utrecht heeft, namelijk energieneutraal te zijn in 2040. Provincie Utrecht wil een alternatief voor een energieverbruik van 100 PJ per jaar vinden. 1 PJ staat gelijk aan 300-500 hectare aan zonneparken. Met de voorgenomen ontwikkeling van een zonnepark van circa 16,2 hectare, waarvan 70% gebruikt wordt voor het plaatsen van panelen, wordt bijgedragen aan het realiseren van deze doelstelling.

De locatiekeuze van het voorgenomen zonnepark is zorgvuldig tot stand gekomen. Met de locatiekeuze, die tevens binnen 'Ruimte voor windenergie- en zonneparken onder voorwaarden' past, is ook gekeken naar omliggende initiatieven om zo spreiding in het landschap te voorkomen. Rondom het voorliggende projectgebied zijn nog twee locaties aangewezen waar zonneparken gerealiseerd gaan worden. Het zonnepark ligt nabij belangrijke structuren in het landschap (o.a. het Amsterdam- Rijnkanaal). Door een goede landschappelijke en natuurlijke inrichting tast het zonnepark hier de kernkwaliteiten van het landschap niet aan. De voorgenomen ontwikkeling past hierbij binnen het ontwerp van de Omgevingsvisie Provincie Utrecht.

3.3.4 Ontwerp Omgevingsverordening Utrecht (maart 2020)

De ontwerp Omgevingsverordening betreft een doorvertaling van de ambities uit de ontwerp Omgevingsvisie die in regels zijn uitgewerkt. Met deze ontwerp Omgevingsverordening stelt de provincie Utrecht algemene voorwaarden voor onder andere het toestaan van zonneparken binnen de provincie. De regels voor ontwikkelingen die de opwekking van duurzame energie mogelijk maken zijn vastgelegd in Hoofdstuk 5 (artikel 5.1 tot 5.9) van de ontwerp Omgevingsverordening. Hieronder wordt ingegaan op de relevante artikelen uit hoofdstuk 5 van de ontwerp Omgevingsverordening die betrekking hebben op het mogelijk maken van zonneparken:

Artikel 5.5 Instructieregel Zonneparken, lid 1.

Een Omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Zonneparken kan regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonneparken, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. De structuren in landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
De ontwikkeling wordt gerealiseerd binnen de bestaande landschapsstructuur en past in de schaal van het landschap. Bestaande landschapselementen blijven behouden en worden versterkt. Zo blijft ook de kenmerkende hagenstructuur behouden, en nieuwe struweelhagen worden geplant op plaatsen waar sprake is van ongewenst zicht op de zonnepanelen.
- b. De zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit; en
De opstelling wordt in een zuid-opstelling geplaatst (ze volgen de structuur van de percelen), waarbij het zonnepark zowel landschappelijk, als natuurlijk wordt ingepast. In projectgebied wordt een zuid-opstelling toegepast. De rijafstanden en paneelhoogten die hierbij worden gehanteerd zijn voldoende voor de ontwikkeling van een gezonde grasvegetatie. Door het toepassen van een extensief maaibeheer (maaien en begrazing) kan zich onder en rondom de panelen een kruidenrijke grasvegetatie ontwikkelen. Door deze invulling, en het niet toepassen van kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen, zal de bodemkwaliteit verbeteren.
- c. Voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
Na de gebruiksperiode van 30 jaar, worden de percelen teruggebracht in de oorspronkelijke staat.

Artikel 5.5 Instructieregel Zonneparken, lid 2.

De motivering op een omgevingsplan bevat:

- a. Een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
Zie hiertoe de antwoorden bij het voorgaande artikel. Daarnaast geeft voorliggende ruimtelijke onderbouwing, samen met de bijgevoegde bijlagen, inzicht op welke manier(en) wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden uit zowel, rijks-, provinciaal-, als gemeentelijk beleid.
- b. Een beeldkwaliteitsparagraaf;
Zie hiertoe het bijgevoegde landschappelijk inrichtingsplan
- c. Een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken;
In paragraaf 6.3 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing, en in bijgevoegde communicatieplan is beschreven hoe omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken.
- d. Een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.
Het gemeentelijk beleidskader is in paragraaf 3.5 nader uitgewerkt.

Artikel 5.7 Vergunningplicht transformatorstations

Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit een transformatorstation met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren en een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer, op te richten of te wijzigen.

De transformatorstations in de voorgenomen ontwikkeling bedragen maximaal 10 MVA.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling voldoet aan de voorwaarden, zoals benoemd in het ontwerp van de Omgevingsverordening. Hiermee is de voorgenomen ontwikkeling, op basis van de ontwerp Omgevingsverordening, uitvoerbaar.

3.3.5 Bescherming (kleine) landschappelijke elementen

De Provincie Utrecht heeft bepaalde kleinere bossen, rijtjes knotwilgen, houtwallen, beeldbepalende bomen en diverse watergangen aangewezen als 'beschermd'. Deze kleine landschapselementen mogen niet geveld, beschadigd of vernietigd worden. Als dit wel gebeurt dienen deze te worden hersteld. Ontheffingen van de verboden zijn niet mogelijk. Wel kan een verzoek bij de Provincie Utrecht worden ingediend om wegens dringende redenen de beschermde status op te heffen. De regels voor kleine landschapselementen zijn opgenomen in de Verordening natuur en landschap (Vnl).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Rond het projectgebied zijn waardevolle watergangen aanwezig welke horen bij de historische lintbebouwing langs de Middelweg West. Deze watergangen mogen niet worden gedempt, wat met het voorliggende plan ook niet gebeurt. De overige beschermde landschappelijke elementen bevinden zich op grote afstand van het projectgebied. Deze elementen worden niet door de plannen aangetast.

3.3.6 Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen

In de kwaliteitsgids worden de ruimtelijke kwaliteiten van de Utrechtse landschappen beschreven aan de hand van kernkwaliteiten. De kwaliteitsgids bestaat uit een analyse van de 'verhalen' van het landschap en van het 'feitelijke' landschap en een weergave van de gebiedsopgaven. Vervolgens zijn de ambities weergegeven om de kernkwaliteiten van de landschappen te versterken of te herstellen. Tenslotte worden de ontwikkelingsprincipes geschetst, waarmee aangeven wordt hoe om te gaan met dynamiek in de gebieden. Het projectgebied valt onder het rivierengebied. Het rivierengebied is een landschap met een langgerekte opbouw. Door de fysieke ondergrond en het menselijk gebruik daarvan, zijn duidelijk verschillende deelgebieden ontstaan. Elk deelgebied heeft zich ontwikkeld rondom een centrale ruggengraat. Rond deze ruggengraat is de eigen identiteit van elk deelgebied het sterkste te ervaren. De overgangen tussen deelgebieden zijn vrijwel overal geleidelijk, zonder scherpe grenzen. De verschillen tussen de deelgebieden zijn goed te beleven door routes dwars op de ruggengraat en kenmerkende vergezichten. De plekken waar ruggengraten beginnen, eindigen of elkaar ontmoeten verdienen extra aandacht. Hier komen ruimtelijke kenmerken en verhalen bij elkaar. Dit zijn de focuspunten van het Rivierengebied. Enkele zijn als aandachtsgebied aangewezen, omdat er veel dynamiek is of omdat behoud extra inzet vraagt. De kernkwaliteiten die onder druk staan betreffen:

1. Schaalcontrast van zeer open naar besloten;
2. Samenhangend stelsel van rivier - uiterwaard - oeverwal - kom;
3. Samenhangend stelsel van hoge stuwwal - flank - kwelzone - oeverwal – rivier;
4. De Kromme Rijn als vesting en vestiging.

Het projectgebied valt onder het deelgebied Kromme Rijn. De afwisseling tussen boomgaarden, weilanden en akkers met een grotere variatie aan dwarsrelaties zijn van toepassing op het projectgebied. Ook is er in het projectgebied sprake van oude rivierlopen en vormt de Middelweg West een oude weg met bebouwingslint. De ambitiekaart toont dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van de ruggengraat van de Lek. De Romeinenbaan is aangewezen als grens van het Nationaal Landschap Rivierengebied. Dit Nationale Landschap bevindt zich daardoor direct ten zuidoosten van het projectgebied. Ook is het boerderijlint aan de Middelweg West waardevol.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied valt onder het deelgebied Kromme Rijn en maakt onderdeel uit van de ruggengraat van de Lek. De afwisseling tussen boomgaarden en weilanden en de variatie aan dwarsrelaties is waardevol en blijft met het voorliggende plan behouden. De Middelweg West is een waardevolle oude weg met bebouwingslint. Deze wordt met de ontwikkeling van het zonnepark niet aangetast.

3.3.7 Conclusie provinciaal beleid

Het voorliggende ruimtelijke plan past binnen het provinciaal beleid. Het plan geeft invulling aan de verduurzamingopgave en is inpasbaar binnen de aangegeven landschappelijke kernkwaliteiten.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie

In 2019 is het nationaal Klimaatakkoord gesloten. Het is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Nederland is opgedeeld in 30 energie-regio's op initiatief van gemeenten, provincies en waterschappen. Elke gemeente, provincie en ook hoogheemraadschap werkt op dit moment binnen deze regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

De gemeente Wijk bij Duurstede maakt deel uit van de Regio U16. Inmiddels heeft de U16 de ontwerp-Regionale Energiestrategie gepresenteerd. Als regio wil de U16 1,8 TWh (voor 2030) aan de nationale opgave m.b.t. duurzame energie bijdragen. Inschatting is dat 'zon-op-dak' 0,5 TWh kan opleveren. Ook lijkt circa 1 TWh aan zon-op-land voor 2030 haalbaar. Veel van de gemeenten zijn al bezig met concrete initiatieven hiertoe, waar het voorliggende zonnepark ook onderdeel van uitmaakt. Ook is er ruimte voor initiatieven voor windenergie en wordt rekening gehouden met planuitval.

Bij zonneparken geldt met name focus voor meervoudig ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit en een goede fasering. Er is rekening gehouden met het feit dat er in beleid van de gemeente Wijk bij Duurstede reeds 60 hectare aan beleidsruimte voor zonneparken is opgenomen, waar het voorliggende plan onderdeel van uitmaakt.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Omgevingsvisie Kromme Rijngebied

Voor de gemeente Wijk bij Duurstede geldt de Omgevingsvisie Kromme Rijngebied als ruimtelijke beleidskader. De Omgevingsvisie Kromme Rijngebied (vastgesteld op 30 maart 2017) heeft betrekking op een groot deel van het gezamenlijke buitengebied van de gemeenten Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede en heeft de status van een structuurvisie in de zin van artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening. De visie geeft de richting aan waarin het gebied zich volgens de drie gemeenten zou moeten ontwikkelen. Het document vormt daarmee de basis voor de wijze waarop de gemeenten initiatieven in het gebied vanuit verschillende rollen benaderen en inhoudelijk beoordelen.

Landbouwgebied aan de oeverwallen

Dit is een groot deelgebied waar de Kromme Rijn het landschap heeft bepaald. De rivier heeft op verschillende plekken in het gebied gestroomd. Daarvan zijn rivierrestanten, bochtige wegen en licht glooiende oeverwallen de kenmerken. De bochtige wegen maken het gebied ook aantrekkelijk voor recreanten want je ziet het landschap steeds vanuit een nieuwe hoek als je fietst of wandelt. De fruitteelt is karakteristiek voor het gebied, maar geen kwetsbare waarde. Hoogstamboomgaarden zijn daarop een uitzondering. Waar nu nog oude hoogstamboomgaarden zijn, worden ze als waardevol beschouwd (zie paragraaf kleine landschappelijke elementen).

Relevante punten kwaliteitenlijst

Boomgaarden, zowel de overgebleven hoogstamboomgaarden als de moderne boomgaarden maken deel uit van deze kwaliteit;

- Grote open ruimtes;
- Sfeer van het landelijk gebied;
- Bochtige wegen;
- Relicten Limes, Fort Feccio, restanten van Dorestad;
- Historische boerderijen;
- Restanten van oude rivierlopen;
- Afwisselend karakter met haar oevers en stroomruggen door agrarisch gebruik, begeleidende beplantingen, natuuroevers,
- Nevengeulen, bosjes en kernen;
- Karakteristiek bebouwings- en ontginningslint.

Speerpunten beleid

- Sterke ontwikkeling van de recreatie;
- Naar een kwaliteitscultuur;
- Verandering en vernieuwing stimuleren;
- Volop innovatie.

Volop innovatie

Voor de landbouw ziet het samenwerkingsverband een ontwikkelingsrichting waarin innovatie 'gaat doen wat we vanuit duurzaamheid graag willen'. Dus duurzaamheid als doel en innovatie als middel. Volgens het samenwerkingsverband moet de landbouw daarbij zo veel mogelijk in staat worden gesteld om zich vanuit haar eigen kracht te ontwikkelen. De gemeenten gaan naast de landbouw staan en zullen meewerken aan die ontwikkeling. Bedrijven worden geholpen om milieuwinst die ontstaat door innovatie te 'verzilveren'. De gemeenten kijken ook vanuit een innovatieperspectief naar andere ontwikkelingen. Die ontwikkelingen worden daardoor een kans. Denk dan bijvoorbeeld aan de vraag wat er met vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen kan gebeuren en hoe we in de toekomst met energie omgaan. Het landbouwgebied van de oeverwallen moet zich dynamisch ontwikkelen met een breed pallet aan functies. Ontwikkeling en vernieuwing is gewenst. Maar wel met aandacht voor het effect op het landschapsbeeld zodat het totale effect groen is en het gevoel van buitengebied geeft.

Energie-ambities

Het samenwerkingsverband spreekt de ambitie uit om binnen de gemeenten een volledig gesloten elektriciteitssysteem te ontwikkelen. Opwekking en gebruik van elektriciteit moeten doorlopend in evenwicht zijn. De gemeenten gaan 'off-grid'. Voorstellen met een ruimtelijke functionele impact op het gebied, zoals zonnecelvelden en biovergisting worden onderwerp van een maatwerkproces. De gemeenten willen er namelijk aan meewerken, maar de bestaande gebiedskwaliteiten moeten wel meewegen in de besluitvorming. Praktisch betekent dit dat bijvoorbeeld zonnecelvelden in het landbouwgebied van de oeverwallen mogelijk is, maar landschappelijk ingepast moet worden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied ligt op een locatie waar ruimte is voor ontwikkeling en vernieuwing. Daarbij is aandacht voor het effect op het landschapsbeeld belangrijk. De groene uitstraling van het buitengebied dient behouden te blijven. Hier is met het voorliggende plan nadrukkelijk op ingespeeld (zie hiertoe hoofdstuk 2 van voorliggende ruimtelijke onderbouwing). Ook is in het voorliggende plan ruimte voor innovatie. Zo is de ambitie om in een deelgebied fruitteelt onder zonnepanelen toe te passen.

3.5.2 Structuurvisie Wijk bij Duurstede

De gemeente Wijk bij Duurstede heeft een structuurvisie opgesteld voor haar hele gemeentelijke grondgebied. Het voorliggende projectgebied wordt in de structuurvisie aangewezen als een afwisseling van crevasseruggen en kommen.

Het kommenlandschap

Het kommenlandschap van de Wijkerbroek, Lage Maat, het Leuterveld en de Langbroekerwetering is te herkennen aan de collectieve, systematische ontginningen van het natte komgebied. Het is een verkaveling in grote stroken (cope-ontginning) met overwegend weidebouw als grondgebruik. Het landschap wordt bepaald door verspreid staande boerderijen en bebouwing langs de ontginningsbasis, soms samengegroeid tot een lint, gehucht of dorp. Opvallend in de Landschapsstructuur is de beplanting; zoals de knotbomen langs wegen en wetering, houtsingels, grienden en enkele boomgaarden.

Het stroomruglandschap

In het stroomruglandschap is de verkaveling divers en onregelmatig, als gevolg van de individuele en collectieve ontginningen in vroegere tijden. Ook het wegenpatroon is onregelmatig. Deze volgt de stroomrug of de waterkerende dijken. De aard van de begroeiing is wisselend. Als gevolg van goede abiotische omstandigheden overheersen de boomgaarden en akkers. De openheid van het landschap blijft beperkt tot kleine ruimten. Men spreekt over een halfopen en open landschap.

De elementen die op de Kwaliteitenkaart Duurzame Ruimtelijke Factoren aanwezig zijn, dienen een rol te spelen in de wensbeelden. Daarnaast kan ook de intrinsieke waarde van elk van de elementen worden versterkt door:

- Het weer 'leesbaar' maken van de geomorfologische ondergrond;
- Het versterken van verkavelingspatronen, behorend bij elk van de typerende geomorfologische eenheden;
- Het versterken van cultuurhistorische elementen, landschapselementen, en oude structuurlijnen.

Blauw wensbeeld

Amsterdam-Rijnkanaal/Lek:

- Waterkwaliteit matig door uit/afspoeling nutriënten;
- Bergen en afvoeren;
- Optimale watertoevoer t.b.v. fruitteelt.

Groen wensbeeld

Kommenlandschap:

- Het kwelwater met de specifieke kwelvegetaties;
- Een kleinschalig, halfopen landschap.

Knelpunten

- Toevoer van voldoende kwelwater;
- Vermenging kwelwater met gebiedsvreemd water.

Geel wensbeeld

Het grootste deel van de gronden binnen de gemeente Wijk bij Duurstede is in gebruik als agrarisch gebied.

- Op de hoge stroomruggen van het Kromme Rijngebied vinden we vooral fruitteeltbedrijven. De gronden zijn vruchtbaar en hebben een goede waterhuishouding. Toch bevindt de fruitteelt zich in een economisch wetsbare positie door de internationale concurrentie;
- Op de komgronden aan weerszijden van het Amsterdam-Rijnkanaal vinden we rundveehouderijen. Er vindt hier schaalvergroting plaats waardoor de kleine bedrijven verdwijnen.

Plattelands OntwikkelingsPlan

Het Plattelandsontwikkelingsprogramma Nederland 2000-2006 (POP Nederland) is een meerjarig Europees programma dat is gericht op de versterking van het Nederlandse landelijke gebied. Het programma komt voort uit de ingrijpende hervorming van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid van eind jaren negentig, beter bekend als Agenda 2000. Doel van de plattelandsontwikkeling is verbetering en verbreding van de landbouw. Dit zal tot stand worden gebracht door:

- Ontwikkelen van een duurzame landbouw;
- Verhogen van de kwaliteit van natuur en landschap;
- Omschakelen naar duurzaam waterbeheer;
- Bevorderen diversificatie economische dragers;
- Bevorderen van recreatie en toerisme;
- Bevorderen van leefbaarheid.

Projectgebied in landbouwkerngebied

Dit is een gebied waar, binnen (milieukundige) randvoorwaarden, schaalvergroting en specialisatie kansen hebben. De productieomstandigheden zijn hier zodanig dat er voor zowel de grond- als de niet-grondgebonden land- en tuinbouw goede kansen zijn voor een duurzame ontwikkeling, veelal in combinatie met een rol bij het behoud van het bestaande karakteristieke landschap.

Projectgebied raakt agrarisch gebied met landschapswaarde

Hierin bevinden zich terreinen met hoge landschapswaarden, zoals open en halfopen landschap en karakteristiek verkavelingspatroon en/of reliëf van de bodem. In dit gebied is er sprake van aangepast agrarisch gebruik. Hier blijft de agrarische sector de pijler voor het in stand houden van het landschapsbeeld. De agrarische sector als landschapsbeheerder, waarin kansen liggen voor de ontwikkeling van specifieke kwaliteitsproducten. Speerpunten van de agrarische sector in dit gebied zijn:

- Er is sprake van gemengd gebruik, met ruimte voor grondgebonden agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijvigheid (bijvoorbeeld in vrijkomende agrarische gebouwen) en extensieve recreatie;
- Gestreefd wordt naar uitplaatsing van niet grondgebonden bedrijven;
- Geen nieuwvestiging van (glas)tuinbouw en intensieve veehouderij;
- Geen ontwikkelingsmogelijkheden voor boomteelt, fruitboomgaarden, houtproductie;
- Extra oog voor het milieu, kwaliteit van de productie en het product en dierenwelzijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het streven is om het agrarisch gebruik ruimte te geven en de waterhuishouding te verbeteren. Verkavelingspatronen en landschapselementen dienen behouden en waar mogelijk versterkt te worden. Er is ruimte voor diversificatie van economische dragers.

Het voorliggende plan speelt hierop in. Door behoud en versterking van bestaande landschapsstructuren en landschapselementen, blijven cultuurhistorische structuren beschermd. De patronen van de verkaveling worden dan ook gerespecteerd en in stand gehouden. Het zonnepark blijft binnen de percelen. Hierdoor wordt ook de maat en schaal die hoort bij dit gebied in stand gehouden.

De grond binnen het projectgebied wordt nu gebruikt als vrij intensief gebruikte landbouwgrond. Het bodemleven zal hierdoor minimaal zijn. Realisatie van een zonnepark met kruidenrijk grasland als vaste onderbegroeiing kan op deze plek voor de komende decennia een stabiele situatie bieden waar geen chemicaliën (kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen) worden toegepast. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven en de waterkwaliteit.

3.5.3 Visie zonneparken Wijk bij Duurstede

Inleiding

De gemeente Wijk bij Duurstede wil graag de landelijke en Wijkse energiedoelen halen. In eerste instantie wordt er ingezet op besparing. De energiebehoefte die dan overblijft, wordt zoveel mogelijk duurzaam opgewekt, zoals met zonnepanelen op daken. Hiermee kan de energievraag niet worden gedekt. Er is daarom ook ruimte nodig voor bijvoorbeeld zonneparken en andere vormen van duurzame opwekking. Wijk bij Duurstede wil ook haar buitengebied beschermen. Zonneparken kunnen niet overal en niet overal evenveel.

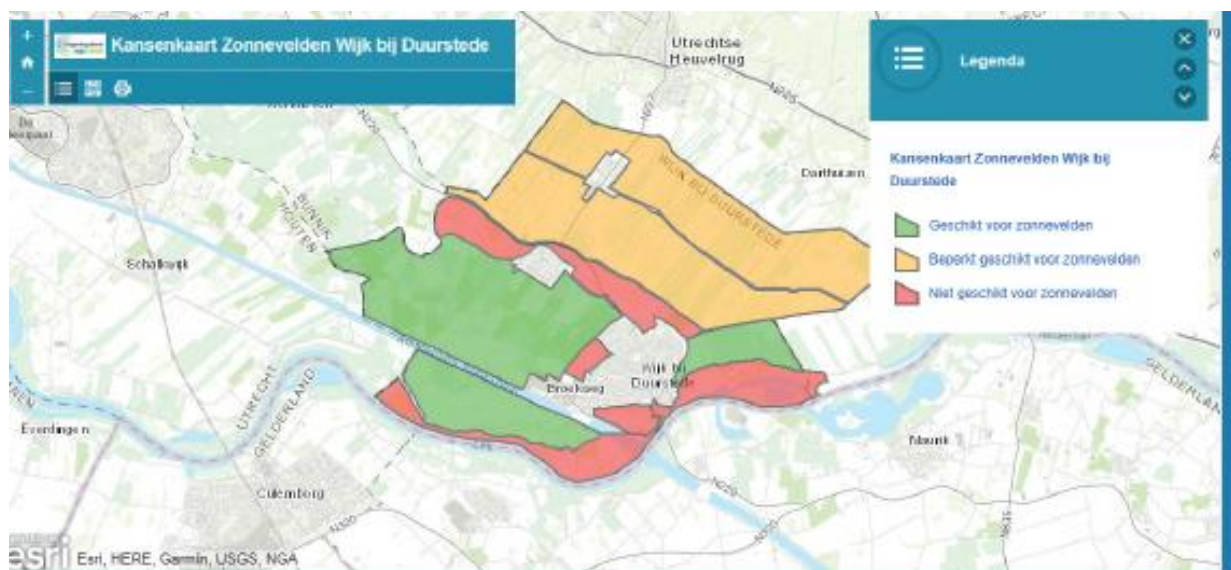
Grens voor deze raadsperiode tot en met maart 2023:

- Maximaal 60 hectare zonnepark (netto) in het gehele buitengebied;
- Het voorliggende projectgebied ligt in het 'groene gebied Wijkerbroek', hier mag maximaal 40 hectare aan zonneparken worden gerealiseerd, met als richtlijn maximaal 20 hectare per zonnepark en bij voorkeur langs het Amsterdam-Rijnkanaal.
- De maximale omvang van de zonneparken is exclusief de ruimtelijke inpassing aan de buitenzijde van het zonnepark (zie 'voorwaarden').

Het voorliggende projectgebied ligt in het 'groene gebied Wijkerbroek' en grenst aan de noordzijde aan het Amsterdam-Rijnkanaal. Het plan past binnen de maximaal 60 hectare aan zonneparken die de gemeente in eerste instantie wil vergunnen. Voorliggend plan is als principeverzoek ingediend voor netto 14,2 hectare. Hiermee is het passend binnen de gemeentelijke visie.

Kansenkaart

De gemeente heeft een kansenkaart voor de realisatie van zonneparken opgesteld (zie figuur 11).

Figuur 11. De kansenkaart Zonneparken Wijk bij Duurstede toont een groen vlak ter hoogte van het plangebied. Zonneparken zijn volgens de gemeente hier mogelijk.

De gebieden op de kansenkaart zijn bewust grof ingetekend. De grenzen vallen soms over bebouwde kom grenzen heen, ook al zijn zonneparken bedoeld voor buiten de bebouwde kom. Detaillering vindt plaats per initiatief. De kaart geeft een eerste indruk van de kans rijkheid met slechts één kleur per gebied:

Het voorliggende projectgebied ligt in 'Groen gebied': de gemeente denkt hier graag mee over het verwezenlijken van het plan en een goede inpassing in de omgeving. Aanvragen voor zonneparken worden altijd afzonderlijk getoetst. Het dus niet zo dat een aanvraag voor een zonnepark op een groene locatie per

definitie wordt toegewezen. Initiatiefnemers dienen omwonenden te betrekken bij het voorbereiden van projecten, in samenspraak met de gemeente.

In het voorliggende plan zijn omwonenden uitgebreid betrokken. In het separaat bijgevoegde communicatieplan is weergegeven hoe het omgevingsproces was vormgegeven, met welke partijen is gesproken, en wat de resultaten zijn geweest.

Deelgebied Wijkerbroek is in beginsel geschikt

In het gebied ten zuiden van het Amsterdam-Rijnkanaal zijn geschikte locaties voor zonneparken. Het agrarische landschap is een combinatie van akkerbouw en weilanden met veel open zicht. De kwaliteit van de landbouwgronden wisselt. De grootste beperking vormen het talud van de dijk en de geplande dijkverzwaring (project 'Sterke Lekdijk'). Deze dijk heeft een belangrijke recreatieve functie. Een zonnepark wordt bij voorkeur zoveel mogelijk aan de noordzijde tegen het Amsterdam-Rijnkanaal aan geplaatst. In dit gebied is ruimte voor enkele kleinschalige en grootschalige zonneparken. Voorwaarden daarbij zijn:

- Verkaveling volgen, passend in de structuur van het gebied vanwege open zichtlijnen vanaf Lekdijk;
- In totaal mag maximaal 40 hectare van het gebied voor zonneparken worden benut (richtlijn: maximaal 20 hectare per veld). Vanaf de Lekdijk geldt een vrijwaringszone van 100 meter (primaire waterkering);
- Bij voorkeur ligt een zonnepark zo ver mogelijk naar het noorden tegen het kanaal.

Het projectgebied ligt in het, door de gemeente Wijk bij Duurstede, 'groene gebied'. Het projectgebied is kleiner dan de maximale 20 hectare, ligt aan de noordzijde aan het Amsterdam-Rijnkanaal, volgt de verkaveling en past binnen de huidige structuur.

Voorwaarden hoogte

Onderstaande hoogten zijn bedoeld als richtlijn. De afweging per locatie is maatwerk:

- 1,5 – 3 meter hoog in een gebied zonder wijds/gewaardeerd uitzicht;
- 1,5 – 3 meter hoog kan toegestaan worden in geval van dubbel ruimtegebruik of op plekken naast hoogbouw, (fruit)boomgaarden, etc.;
- 1 – 1,5 meter hoog in een gebied met (wijds/gewaardeerd) uitzicht (zodat je er overheen kunt kijken);
- 0,5 – 1 meter hoog waar sprake is van uitzicht met hoge waarde/recreatieve route/buitenplaatsen/locaties direct aan doorgaande weg, etc.

De zuid-opstelling krijgt een hoogte van tussen de 1,5 en 2,2 meter ten opzichte van het maaiveld, zodat de grond onder de panelen gebruikt kan worden voor begrazing door schapen.

Informatie die moet worden aangeleverd t.a.v. landschappelijke inpassing

Voor ten minste de volgende onderwerpen wordt beschreven wat de huidige kwaliteit is en wat de verwachte invloed is van het zonnepark. En ook welke maatregelen er worden genomen om negatieve invloed te minimaliseren, te compenseren en waar mogelijk te verbeteren. Informatie moet worden aangeleverd over:

- Inpassing in het landschap (hoe gaat het eruit zien vanuit perspectief van bewoners en toeristen); *Dit is weergegeven in o.a. het separaat bijgevoegde inrichtingsplan. Door de randbeplanting (de bestaande randbeplanting wordt aangevuld en kwalitatief verbeterd) is het zonnepark nauwelijks zichtbaar.*
- Natuurwaarden van het gebied; *Dit is weergegeven in o.a. het separaat bijgevoegde landschappelijke inrichtingsplan en in de separaat bijgevoegde Quickscan Flora en Fauna;*
- Waterhuishouding (waterpeil en afwatering); *Dit is o.a. weergegeven in paragraaf 4.5 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing, en in het separaat bijgevoegde landschappelijk inrichtingsplan*

- Archeologie (waterpeil en doorboring);
Dit is weergegeven in paragraaf 4.3 van deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing.
- Bodemkwaliteit/samenstelling/toekomstige bodemfunctie;
Dit is o.a. weergegeven in o.a. paragraaf 5.2 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing, en in het separaat bijgevoegde landschappelijk inpassingsplan. In het projectgebied wordt al decennialang fruit geteeld met de daarbij horende bestrijdingsmiddelen en bemesting. Tijdens de aanwezigheid van het zonnepark is het in principe niet noodzakelijk bestrijdingsmiddelen en mest toe te passen. Realisatie van een zonnepark met kruidenrijk grasland als vaste onderbegroeiing kan op deze plek voor de komende decennia een stabiele situatie bieden waar geen chemicaliën (kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen) worden toegepast. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven, de bodemstructuur, verbetering van het zelfreinigend vermogen en daarnaast extra habitat voor bestuivers en plaagbestrijders. Er zijn derhalve geen nadelige effecten voor de bodem te verwachten.
- Milieuaspecten zoals straling, warmte, geluid;
Dit is weergegeven in hoofdstuk 5 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.
- Overleg met andere agrariërs over kavelruil met als doel: zonnepark op gronden van lagere agrarische waarde;
Dit is o.a. weergegeven in het separaat bijgevoegde communicatieplan. Sunvest heeft o.a. omliggende agrarische grondeigenaren betrokken. Uiteindelijk is met één grondeigenaar een grondruil aangegaan, waardoor deze eigenaar een beter stuk grond aan de Middelweg West/ Broekweg verruilde voor een agrarisch laagwaardiger stuk grond richting het Amsterdam Rijn Kanaal.
- Overleg met omliggende agrariërs over andere afspraken zodat zij minimaal worden verstoord in hun (toekomstige) bedrijfsvoering;
Het plan is zo opgesteld dat omliggende agrarische bedrijven geen hinder ondervinden van het gebruik als zonnepark. Het voorliggende plan is afgestemd met omliggende bedrijven, wat ook is weergegeven in het separaat bijgevoegde communicatieplan
- Aantonen dat sloten niet worden gedempt (provinciaal beleid);
Met dit plan wordt een dwarssloot gedempt. Dit is weergegeven in het separaat bijgevoegde landschappelijk inrichtingsplan. De dwarssloot wordt gecompenseerd met de verbreding van een primaire watergang. De dwarssloot behoort niet tot de kenmerkende landschapsstructuren van het gebied. Daarmede wordt geen schaad gedaan aan de omgevingskwaliteiten;
- Aantonen dat de bodem niet wordt geëgaliseerd (zeker in het geval van cultuurhistorische landschappelijke waarden zoals stroomruggen);
Dit is weergegeven in het separaat bijgevoegde landschappelijk inrichtingsplan;
- Informatie over de herkomst van de financiering (wet Bibob).
Deze informatie wordt vertrouwelijk verstrekt aan de gemeente.

Gemeente bepaalt de kaders voor inrichting en inpassing

In ieder geval de volgende keuzes zijn onderwerp van gesprek tussen gemeente en initiatiefnemer, deels met omwonenden en andere belanghebbende organisaties (zoals het waterschap):

- Locatie van het zonnepark (betreft het agrarische grond? Dan geldt verplicht overleg met andere agrariërs);
- *Dit is o.a. weergegeven in het separaat bijgevoegde communicatieplan. Sunvest heeft o.a. omliggende agrarische grondeigenaren betrokken. Uiteindelijk is met één grondeigenaar een grondruil aangegaan, waardoor deze eigenaar een beter stuk grond aan de Middelweg West/ Broekweg verruilde voor een agrarisch laagwaardiger stuk grond richting het Amsterdam Rijn Kanaal.*
- Grootte van het zonnepark;
De grootte van netto circa 13,5 hectare past binnen de kaders van de gemeente. Met deze grootte van het zonnepark is aansluiting gezocht bij de bestaande landschapsstructuur.
- Hoogte van de installatie;

De zuid-opstelling krijgt een hoogte tussen de 1,5 en 2,2 meter ten opzichte van het maaiveld. Deze hoogte past goed in dit gebied, aangezien de panelen hiermee grotendeels aan het zicht onttrokken worden. Met deze hoogte is voldoende ruimte voor lichtinval op de bodem.

- Afstand tussen de rijen zonnepanelen (landschap & bodem – zonlicht, water);
Er wordt grotendeels een afstand van circa 0,8 meter aangehouden, waarmee voldoende ruimte is voor zonlicht en water.
- Positie op de kavel en ten opzichte van de zon (oost-west of zuid);
Er is gekozen voor een zuid opstelling, welke de kavelstructuur volgt.
- Inrichten van de infrastructuur/ aansluiting op het net (inkoopstation, omvormers);
De inkoopstations (onderstations), de transformatoren en de bijgebouwen worden zo dicht mogelijk in de buurt van de Broekweg geplaatst om zoveel mogelijk de toepassing van nieuwe verharding in het landelijk gebied te voorkomen. Echter is ook rekening gehouden met de afstand van de transformatoren ten opzichte van de nabijgelegen woningen.
- Inpassen in het landschap = onttrekken uit het zicht met gebiedseigen beplanting;
De bestaande randbeplanting wordt versterkt en uitgebreid, waarmee het zonnepark aan het zicht wordt onttrokken.
- Bodemkwaliteit in stand houden of verbeteren (biologisch, chemisch, water);
In het projectgebied wordt al decennialang fruit geteeld met de daarbij horende bestrijdingsmiddelen en bemesting. Tijdens de aanwezigheid van het zonnepark is het in principe niet noodzakelijk bestrijdingsmiddelen en mest toe te passen. Realisatie van een zonnepark met kruidenrijk grasland als vaste onderbegroeiing kan op deze plek voor de komende decennia een stabiele situatie bieden waar geen chemicaliën (kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen) worden toegepast. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven, de bodemstructuur, verbetering van het zelfreinigend vermogen en daarnaast extra habitat voor bestuivers en plaagbestrijders. Er zijn derhalve geen nadelige effecten voor de bodem te verwachten.
- Invloed op natuur minimaliseren én compenseren;
Dit is weergegeven in o.a. het separaat bijgevoegde landschappelijk inrichtingsplan en in de separaat bijgevoegde Quicksan Flora en Fauna. Het toevoegen van gebiedseigen beplanting en het inzaaien van een kruidenrijk grasmengsel draagt bij aan de biodiversiteit.
- Positieve invloed op natuur creëren (bijvoorbeeld omzomen met kruidenrijke gewassen);
Zie voorgaande antwoord.
- Wijze van fundering (relatie met archeologie en bodemkwaliteit);
De tafels met panelen worden met dunne palen in de bodem gefundeerd, welke zo min mogelijk invloed hebben op archeologie en bodemkwaliteit. Zo wordt er ook gebruik gemaakt van niet uitloogbare materialen.
- Wijze van afwatering (watersysteem én archeologie);
Het water kan vrij infiltreren in de bodem. Het watersysteem wordt niet gewijzigd met het voorliggende plan.
- Bereikbaarheid van zonnepark voor veiligheidsdiensten.
Het plangebied is via de toegangspoorten aan de Broekweg bereikbaar voor veiligheidsdiensten, zoals de brandweer.
- Harde afspraken over einde zonnepark: verwijdering en hergebruik van panelen en het herstellen van de bodemkwaliteit;
Na 30 jaar wordt het zonnepark ontmanteld. Dit wordt geborgd in de omgevingsvergunning.
- Wijze van betrekken omwonenden in het proces;
Dit is o.a. weergegeven in het separaat bijgevoegde communicatieplan. Over de wijze van communicatie heeft afstemming plaatsgevonden met de gemeente.
- Wijze waarop de eis van financiële deelname (uitgangspunt is 50% lokaal eigendom) vorm krijgt;
Zie hiervoor paragraaf 2.2.7
- Opgewekte stroom wordt met certificaat van oorsprong op de markt gebracht;

- De '[Gedragscode Zon op Land](#)' van Holland Solar, met betrekking tot de fysieke en procesmatige wijze van ontwikkeling, inpassing, vormgeving en beheer van projecten van zon op land, wordt nageleefd. *Het plan voldoet aan de Gedragscode zon op land, waarin onder andere staat beschreven dat tenminste 25% van het projectgebied vrij van panelen dient te blijven. Voorliggend plan gaat uit van circa 30% vrij van panelen. Zie hiervoor tevens paragraaf 2.2.7*

De informatie die moet worden aangeleverd

De initiatiefnemer zorgt voor een ruimtelijke onderbouwing. Ook wordt een participatieplan aangeleverd. Gaat het om agrarische grond? Dan is overleg met andere agrariërs verplicht. Voor ten minste de volgende onderwerpen wordt beschreven wat de huidige kwaliteit is en wat de verwachte invloed is van het zonnepark. En ook welke maatregelen er worden genomen om negatieve invloed te minimaliseren, te compenseren en waar mogelijk te verbeteren. Informatie moet worden aangeleverd over:

- Inpassing in het landschap (hoe gaat het eruit zien vanuit perspectief van bewoners en toeristen)
- Natuurwaarden van het gebied (nulmeting voor flora & fauna)
- Inventarisatie cultuurgeschiedenis
- Waterhuishouding (waterpeil en afwatering)
- Archeologie (nulmeting, waterpeil en doorboring)
- Nulmeting bodemkwaliteit/samenstelling/toekomstige bodemfunctie
- Milieuaspecten zoals straling, warmte, geluid
- Overleg met andere agrariërs over kavelruil met als doel: zonnepark op gronden van lagere agrarische waarde
- Overleg met omliggende agrariërs over andere afspraken zodat zij minimaal worden verstoord in hun (toekomstige) bedrijfsvoering
- Beheerplan (afgestemd met omgeving)
- Communicatieplan met als voorwaarde alle communicatie op B1 niveau
- Mogelijkheid voor omwonenden en lokale bedrijven om mee te doen in het proces, financiering en uitvoering
- Aantonen dat sloten niet worden gedempt (provinciaal beleid)
- Aantonen dat de bodem niet wordt geëgaliseerd (zeker in het geval van cultuurhistorische landschappelijke waarden zoals stroomruggen)
- Informatie over de herkomst van de financiering (wet Bibob)

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing, en o.a. het separaat bijgevoegde landschappelijk inrichtingsplan laat zien, per aspect, wat de kwaliteit is, en wat de invloed van het zonnepark is. Al deze onderwerpen zijn besproken met gemeente, omwonenden, het Hoogheemraadschap en andere betrokken belangenorganisaties. In deze documenten is aangegeven wat met de inbreng van de betrokken overheidsinstanties, omwonenden en andere belanghebbenden is gedaan (dit is met name weergegeven in het communicatieplan).

3.6 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is door Eelerwoude een Toetsing Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als bijlage 3 toegevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn hieronder beschreven.

4.2.1 Soortenbescherming

Betreffende flora en fauna richt de Wet Natuurbescherming zich op de bescherming van soorten. De wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe, bepaalde handelingen waaronder ruimtelijke ingrepen waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

De aanleg van zonnepark Wijkerbroek zal naar verwachting tijdelijk verlies van leefgebied van overige beschermde soorten veroorzaken. Hiervoor zijn door de provincie Utrecht vrijstellingen van de ontheffingsplicht opgesteld. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling van ontheffingsplicht indien het een ruimtelijke ontwikkeling betreft. Ook is na de aanlegfase het gebied weer toegankelijk voor soorten en worden natuurwaarden versterkt met de inrichting. Nader onderzoek naar deze overig beschermde soorten (algemeen voorkomende zoogdieren) of een ontheffing Wet natuurbescherming is daarom niet noodzakelijk.

Rekening houden met vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² mogen worden uitgevoerd. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen bezette nesten worden verstoord.

² ¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Amfibieën

Onderdeel van het zonnepark is de aanleg van een natuurvriendelijke oever. Doordat de waterlopen door algemene amfibiesoorten kunnen worden gebruikt als leefgebied, wordt in het kader van de zorgplicht aanbevolen graafwerkzaamheden aan de oevers en waterlopen uit te voeren in de periode augustus tot en met oktober, wanneer larven zijn volgroeid en voordat de winterperiode aanvangt.

Vissen

Let op dat in het kader van de zorgplicht de werkzaamheden aan de taluds, onder de waterlijn, worden uitgevoerd als de temperatuur van het water tussen de range van 0 en 25° Celsius is en er geen ijs op het water ligt. Binnen deze temperatuurrange kunnen vissen op veranderingen reageren en worden slachtoffers zoveel mogelijk voorkomen. Indien aan deze voorwaarde wordt voldaan is nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming niet aan de orde.

4.2.2 Bescherming gebieden

Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Rijntakken op ruim 3,5 kilometer en Kolland & Overlangbroek op circa 4,5 kilometer. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of tot de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden met infrastructuur, bebouwing van Wijk bij Duurstede en de voorgenomen activiteit tot zonnepark is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Middels een AERIUS-berekening wordt de uitstoot en depositie van stikstof en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden in kaart gebracht. In principe is een berekening van de uitstoot van werkzaamheden altijd noodzakelijk. Gezien de aard van dit project wordt een stikstofberekening van de aanlegfase geadviseerd, waarbij de inrichting en ontmanteling na circa 30 jaar worden meegenomen. Deze stikstofberekening is uitgevoerd door Hedgehog Company en separaat bijgevoegd. De toetsing kan geconcludeerd worden dat de realisatie van het zonnepark leidt tot een depositie van 0,00 mol/ha/jaar. Bij een dergelijke projectbijdrage treden geen significant negatieve effecten op binnen de omliggende Natura 2000-gebieden.

4.2.3 Bescherming houtopstanden

In het projectgebied staan aangeplante fruitbomen, die niet onder de bescherming van houtopstanden vallen. Er worden geen andere bomen gekapt. Daardoor is een nadere toetsing niet van toepassing.

4.2.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied ligt buiten de begrenzing van het NNN- gebied. Het NNN kent geen externe werking. Een toetsing aan het NNN- beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4.2.5 Conclusie

Het voorgenomen plan is betreffende het aspect natuurwaarden, in relatie tot wet- en regelgeving, uitvoerbaar

4.3 Archeologische waarden

Aardkundige, archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk terplekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen.

De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is door KSP Archeologie een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, welke als separate bijlage is bijgevoegd. Hieronder worden beknopt de conclusies beschreven.

Conclusie en advies archeologisch bureauonderzoek

Het doel van het archeologische bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Op basis van de landschappelijke ligging en de resultaten van het archeologische booronderzoek op de percelen aangrenzend aan het plangebied worden in het westelijke deelgebied en de meest westelijke percelen van het oostelijke deelgebied van Sunvest geen crevasse-afzettingen met een laklaag verwacht. Deze delen hebben een lage verwachting.

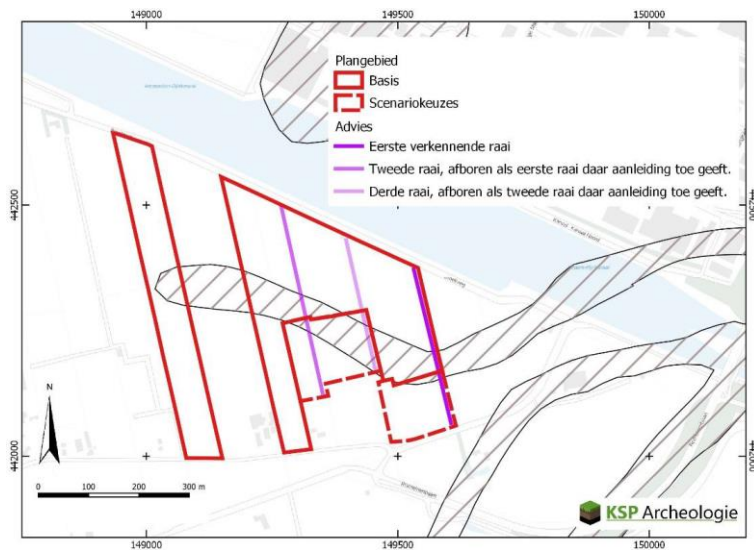
In het centrale en oostelijke deel van het oostelijke deelgebied kunnen crevasse-afzettingen dicht aan het maaiveld voorkomen, maar de begrenzing van deze afzettingen is nog te onduidelijk. Hier geldt vanaf maaiveld een hoge verwachting. Het is nog onduidelijk of dit afzettingen zijn vanuit de Lek (verwachting voor resten vanaf de IJzertijd) of dat daadwerkelijk vindplaatsen vanaf het Neolithicum aan het maaiveld verwacht kunnen worden.

Voor de Late Middeleeuwen (vanaf de 13e eeuw) tot en met de Nieuwe tijd is een lage verwachting aan het plangebied toegekend.

Op grond van het geo-archeologisch booronderzoek hebben het westelijke deelgebied en de meest westelijke percelen van het oostelijke deelgebied een lage archeologische verwachting. KSP Archeologie adviseert hier geen nader onderzoek, tenzij uit het hieronder geadviseerde booronderzoek blijkt dat in de meest westelijke geadviseerde boorraai crevasse-afzettingen met een laklaag binnen de verstoringsdiepte voorkomen. Het centrale en oostelijke deel van het oostelijke deelgebied van ontwikkelaar Sunvest hebben een hoge verwachting voor archeologische resten direct onder de bouwvoor, met name in het zuidoosten. De exacte begrenzing is echter onzeker en daarom wordt een verkennend booronderzoek met boorraai met boringen om de 35 m geadviseerd.

Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. Het advies is beoordeeld door de gemeentelijk archeoloog van Wijk bij Duurstede. Zij heeft aangegeven dat, gezien de omvang van de ingrepen, vervolgonderzoek in de vorm van booronderzoek noodzakelijk is. KSP Archeologie adviseert om eerst één raai boringen te zetten langs de oostgrens van Zonnepark Wijkerbroek en alleen indien er aanleiding toe is ook

raaien verder naar het westen aan te leggen, zie hiervoor figuur 12. Gemeente Wijk bij Duurstede heeft akkoord gegeven voor deze boringen. Uitvoering staat gepland voor de eerste week van januari.

Figuur 12. Advies uit archeologisch bureauonderzoek (bron: KSP Archeologie).

Voor het westelijke deel van het plangebied is, in opdracht van LC Energy, door RAAP een verkennend en karterend booronderzoek uitgevoerd. De onderzoeksresultaten uit dit onderzoek gelden ook voor voorliggend plangebied en kunnen om die reden voor het westelijke deel gebruikt worden. Voor het oostelijk deel wordt, zoals door KSP Archeologie geadviseerd, een nader verkennend en karterend booronderzoek uitgevoerd. De resultaten uit het archeologisch booronderzoek voor het westelijke deel worden hieronder benoemd.

Resultaten archeologisch vooronderzoek Zonnepark Wijkerbroek

Op het westelijke perceel van het plangebied van LC Energy, welke grenst aan voorliggend plangebied, zijn de crevasseafzettingen precies daar aangetroffen waar ze op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) werden verwacht. Ter plaatse van het oostelijke perceel van LC Energy, gelegen tussen voorliggend plangebied, zijn op het AHN geen crevassen zichtbaar. Op grond van het bureauonderzoek werd verwacht dat dit perceel is opgehoogd. Het verkennend booronderzoek heeft dit bevestigd. Op het hele perceel is een ophoogpakket van overwegend matig grof, grindhoudend zand aanwezig met een dikte van 80 à 120 cm. In de boringen zijn in het grootste deel van dit perceel echter wel crevasse-afzettingen in de ondergrond aangetroffen. In of vlak boven de top van de crevasse-afzettingen is in dit deelgebied geen laklaag aangetroffen. De kans dat er in dit gebied een archeologische vindplaats aanwezig is wordt daarom klein geacht.

Het projectgebied wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

Hiertoe kan worden geconcludeerd dat het voorliggende plan uitvoerbaar is met betrekking tot het aspect archeologie, mits gedurende het booronderzoek van KSP Archeologie geen archeologische vondsten worden gedaan.

4.4 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het projectgebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het projectgebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten (gebouwen). Door het versterken van bestaande beplantingselementen worden cultuurhistorische structuren beschermd. Er worden, met de realisatie van het zonnepark, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het projectgebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Het Algemeen Bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft op 16 maart 2016 het waterbeheerplan 'Waterkoers 2016 – 2021' vastgesteld. Het motto van de Waterkoers is 'Samenwerken aan een veilige, gezonde en prettige leefomgeving'. In het waterbeheerplan is een vijftal pijlers geformuleerd:

- Waterveiligheid (Voorkomen van overstromingen, heel centraal Holland veiliger, gevolgenbeperking en calamiteitszorg);
- Voldoende water (Eerlijke verdeling van lusten en lasten, samen omgaan met wateroverlast, aanvoer van zoet water, prettig leven in de stad, mooi en vitaal veenweidegebied, in gesprek over grondwater);
- Gezond water (Levendige boerensloten, gezond water in de stad, waternatuur met waarde);
- Gezuiverd afvalwater (Efficiënt en doelmatig zuiveren, samenwerken in de afvalwaterketen, van afval naar grondstof, vernieuwen rioolwaterzuivering Utrecht);
- Genieten van water (Soepele doorstroming vaarverkeer, samen voor een goede visstand, kansen voor recreatief medegebruik en 1000 jaar waterbeheer zichtbaar).

Het beleid van het hoogheemraadschap is onder andere als regelgeving in de 'Keur' verder uitgewerkt. Deze verordening is bedoeld om watergangen, wateren, onderhoudspaden, kaden en dijken te beschermen tegen beschadiging. In de verordening de Keur is o.a. geregeld dat langs watergangen een beschermings- zone in acht dient te worden genomen.

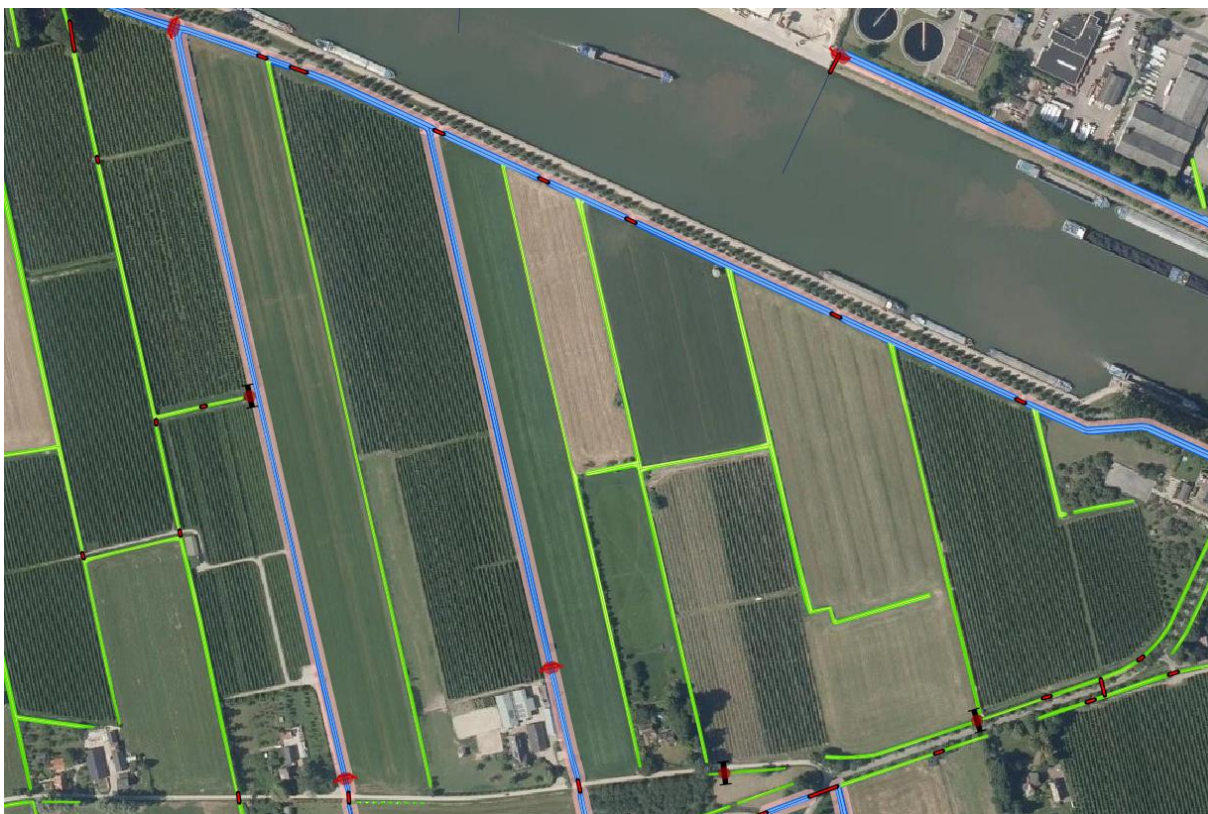
Gevolgen plan voor de waterhuishouding

Het projectgebied valt binnen het beheergebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Langs enkele zijden van de percelen lopen primaire watergangen. Langs deze watergangen ligt een onderhoudszone. Dit onderhoud wordt gedeeltelijk door het hoogheemraadschap uitgevoerd. De watergangen dienen vrijgehouden te worden van overhangende beplanting door de aangelande. De beschermingszone die bij de primaire watergang hoort dient beheerd te worden door de aangelande. De onderhoudsverplichting staat beschreven in de Leggernota oppervlaktewateren 2018. Een van de primaire watergangen wordt aangepast en krijgt de functie als tertiaire watergang. De overige watergangen zijn tertiaire watergangen. De tertiaire watergangen worden beheerd door de aangelande. Binnen het plan worden ecologische oevers en rietoevers gerealiseerd. Deze ecologische oevers en rietoevers voegen een belangrijk natuurlijk gradiënt toe. Daarnaast versterken ze ruimtelijk de verkavelingsstructuur.

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk minder dan de grens van 1000 m². De panelen en de constructie wordt uitgevoerd met niet-uitlogbare materialen. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. De beheerzones van omliggende watergangen blijven behouden.

Watertoets

Ten behoeve van het plan is een digitale watertoets uitgevoerd (zie separate bijlage). De ingrepen met betrekking tot de watergangen zijn nader afgestemd met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Een watervergunning wordt aangevraagd om tot de realisatie te komen.

Figuur 13. Uitsnede Legger Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige archeologische-, cultuurhistorische- en natuurwaarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het plangebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem;
- Geluid;
- Luchtkwaliteit;
- Lichtreflectie;
- Elektromagnetische straling;
- Warmteontwikkeling;
- Leidingen;
- Externe veiligheid;
- Bedrijven en milieuzonering;
- Verkeer en parkeren;
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling.

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Figuur 14. Uitsnede bodemloket.nl (bron: Bodemloket.nl)

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is agrarisch in gebruik. Gezien het gebruik is het niet aan te nemen dat de bodem verontreinigd is. Het zonnepark wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde en wordt er geen grond afgevoerd. Om zekerheid te bieden voor de voorgenomen ontwikkeling is het Bodemloket geraadpleegd. Binnen het plangebied zijn geen bodemverontreinigingen bekend en is daarmee te gebruiken als zonnepark. Gelet op voorgaande bevindingen wordt gesteld dat het aspect bodemkwaliteit geen probleem zal opleveren voor de ontwikkeling van een zonnepark. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.
- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

De VNG heeft inzake bedrijven en milieuzonering richtafstanden voorgeschreven ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Zonneparken met een elektrisch vermogen boven de 50 MW vallen onder de categorie elektriciteitsproductiebedrijven. Voor transformatorstations met een vermogen minder dan 10 MVA geldt voor het voorkomen van geluidhinder een richtafstand van 30 meter. Transformatorstations met een vermogen tot 100 MVA geldt een richtafstand van 50 meter. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies (zoals burgerwoningen).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonnepark vormt geen hinder voor geluidsgevoelige bestemmingen. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. In het plangebied komen circa 3 transformatorstations met elk een vermogen van 6 MVA te staan. Daarnaast worden twee inkoopstations in het gebied geplaatst. Eén met een vermogen van 10 MVA en één met een vermogen van 3 MVA. Deze worden op een ruime afstand van geluidsgevoelige objecten geplaatst (meer dan 150 meter). Hiermee wordt voldaan aan de minimale afstand van 50 meter. Zo vormen de aanwezige installaties geen geluidshinder voor omliggende woningen en bestemmingen. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven

wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonnepark met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekende mate' worden gezien. Het onderdeel 'stikstofdepositie' wordt behandeld in paragraaf 4.2.2.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Lichtreflectie

Het zonnepark wordt omsloten door landschappelijke groenelementen, die de panelen afschermen. Ook wordt gekozen voor een type paneel welke lichtschittering zoveel mogelijk beperkt.

5.6 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (iT). De GGD adviseert om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 iT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen wordt ruimschoots voldaan aan de advieswaarde van 0,4 iT.

In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 µT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.7 Warmteontwikkeling

Recente studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonneparken sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven

zonneparken. Direct rondom zonneparken zijn eventuele temperatuurverschillen deels, danwel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het zonnepark, door de komst van dit zonnepark. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een opstelling, met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er in en om het zonnepark relatief veel beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden. Er is op dit moment nog geen wet- en/of regelgeving omtrent ‘(Urban) Heat Island Effects’ in Nederland.

5.8 Leidingen

Ten behoeve van het plan dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van ondergrondse kabels en planologisch relevante leidingen. Er liggen geen kabels in het projectgebied die beperkend zijn voor het voorgenomen plan.

5.9 Externe veiligheid

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een degelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er geen risicobronnen in het projectgebied aanwezig zijn (zie figuur 20). Wel geldt een risicocontour m.b.t. het kanaal. Deze Plaatsgebonden risicocontour beperkt zich echter tot het kanaal zelf.

Een zonnepark is geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnepark een inrichting dat energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een hek rondom het zonnepark. Dit hekwerk is 2 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor onbevoegde personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonnepark niet openbaar toegankelijk. Het zonnepark kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het zonnepark geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

Figuur 15. Uitsnede risicokaart Nederland (bron: Risicokaart.nl)

5.10 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- Het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- Het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met de realisatie van voorliggend plan worden transformatoren en omvormers geplaatst. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' behoort de voorliggend plan tot de categorie 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA' en 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 100 MVA'. De grootste richtafstand bedraagt 50 meter. Voor de omvormers wordt een vergelijking gemaakt met het transformatorvermogen tot 10 MVA, hiervoor bedraagt de grootste richtafstand 30 meter.

De inkoopstations, transformatorstations en omvormers worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. De transformatoren en inkoopstations worden op minimaal 55 meter

vanuit de meest dichtbijgelegen woning geplaatst. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Het plan past daardoor binnen de geldende richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering'. Ook worden omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering beperkt.

5.11 Verkeer en parkeren

De realisatie van het zonnepark heeft geen grote impact op de verkeers- en parkeerbelasting in het gebied. Alleen in de aanleg- en ontmantelingsfase is er een tijdelijke verhoging van het aantal verkeersbewegingen. Tijdens de beheer- en onderhoudsmomenten is het aantal verkeersbewegingen zeer beperkt. Het zonnepark wordt niet openbaar toegankelijk. Het zonnepark wordt ontsloten vanaf de Broekweg, ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal, hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande verharding en de aanwezige duikers. De ontsluitingswegen voor het zonnepark lopen vanaf de openbare weg over bestaande dammen met duikers naar het veld tot aan de inkoopstations, transformatoren en batterijen. De ontsluitingsweg bestaat uit een halfverharding (puinpad). Het is noodzakelijk om de ontsluitingswegen te verharderen in verband met de toegankelijkheid van het zonnepark bij calamiteiten.

5.12 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het Besluit milieueffectrapportage geeft activiteiten en gevallen aan waarin een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Ook gelden er verplichtingen als een voorgenomen project valt onder de genoemde activiteiten, maar niet onder de drempelwaarden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- Belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- De kenmerken van het project;
- De plaats van het project;
- De kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonnepark betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonnepark valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het zonnepark wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en het zonnepark een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

De conclusie is dat het zonnepark wordt aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere beschermde gebieden. Het realiseren van het zonnepark op de planlocatie is goed onderzocht in het kader van de onderzoeken welke deel uit maken van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

5.13 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan. De ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid worden omschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofdstukken is omschreven op welke manier het voorgenomen plan past binnen het relevante overheidsbeleid. Hieruit is gebleken dat er voor de uitvoering van het project geen ruimtelijke en milieukundige belemmeringen zijn. Op dit aspect is het project dan ook uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Sunvest betreft vanaf het begin de omgeving en belanghebbende organisaties om deze om feedback te vragen. Het omgevingsproces wordt in paragraaf 2.2.7 en het separaat bijgevoegde communicatieplan toegelicht.

7.3.2 Vooroverleg

In het kader van artikel 3.1.1 Bro wordt het plan voorgelegd aan de vooroverlegpartners, waaronder:

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Utrecht

Het plan wordt voor vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, toegezonden aan de provincie Utrecht.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Het plan is afgestemd met het waterschap. Voor de ingrepen aan de watergangen wordt een watervergunning aangevraagd.

6.3.2 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering zonnepark

De realisatie van het zonnepark doet Sunvest voor eigen rekening en risico. Hierbij is het wel noodzakelijk dat het zonnepark in de nabijheid wordt aangesloten op het net. Hiertoe heeft afstemming plaatsgevonden en zal verdere afstemming noodzakelijk zijn. Ook is er SDE++ subsidie noodzakelijk, die kan worden aangevraagd nadat een omgevingsvergunning voor de realisatie van het zonnepark is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlage 1 – Landschappelijk inrichtingsplan

Bijlage 2 – Communicatieplan

Bijlage 3 – Quicksan Flora en Fauna

Bijlage 4 – Stikstofberekening

Bijlage 5 – Archeologisch bureauonderzoek

Bijlage 6 – Watertoets

www.eelerwoude.nl